

UNIVERZITA PARDUBICE
FAKULTA EKONOMICKO-SPRÁVNÍ
ÚSTAV SYSTÉMOVÉHO INŽENÝRSTVÍ A INFORMATIKY

**PŘÍSTUPNÉ INFORMAČNÍ ZDROJE PRO
TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

AUTOR PRÁCE: Markéta Dibelková

VEDOUCÍ PRÁCE: Ing. Stanislava Šimonová, Ph.D.

2007

UNIVERSITY OF PARDUBICE
FACULTY OF ECONOMIC ADMINISTRATIVE
DEPARTMENT OF SYSTEMS ENGINEERING AND INFORMATICS

**AVAILABLE SOURCES OF INFORMATION
FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT**

BACHELOR WORK

AUTHOR: Markéta Dibelková

SUPERVISOR: Ing. Stanislava Šimonová, Ph.D.

2007

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracovala samostatně . Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury .

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č . 121/2000 Sb ., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst . 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše .

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v Univerzitní knihovně Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 20.5. 2007

Markéta Dibelková

PODĚKOVÁNÍ

Tímto chci poděkovat všem, kteří mi poskytli potřebné informace, údaje a podkladové materiály. Jmenovitě bych ráda poděkovala vedoucí bakalářské práce Ing. Stanislavě Šimonové, Ph.D. za poskytnuté rady, názory a připomínky.

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá objasněním pojmu trvale udržitelný rozvoj a zmapováním přístupných informačních zdrojů trvale udržitelného rozvoje. Jednotlivé informační zdroje jsou zde charakterizovány, jak po obsahové stránce, tak i prostřednictvím některých vlastností, které ovlivňují jejich přístupnost pro uživatele. Úvodní kapitola je zaměřena na utváření strategie trvale udržitelného rozvoje a její bližší objasnění. Druhá kapitola se zabývá Agendou 21, místní Agendou 21 a úlohou informací ve směřování k udržitelnosti. Třetí část je věnována konkrétním informačním zdrojům trvale udržitelného rozvoje, přístupným prostřednictvím internetu, detailně jsou zde popisovány internetové stránky českých institucí, působících v oblasti udržitelného rozvoje celostátně. Ale je zde uváděn i přehled internetových stránek některých regionálních a zahraničních organizací, které jsou činné v této oblasti. Na závěr jsou v páté kapitole uváděny další typy informačních zdrojů, které mohou být využity při získávání informací o trvale udržitelném rozvoji.

OBSAH

PODĚKOVÁNÍ	4
ABSTRAKT	5
OBSAH	6
ÚVOD	8
1. TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ	9
1.1 Utváření strategie trvale udržitelného rozvoje	9
1.2 Co je to trvale udržitelný rozvoj?	11
1.2.1 Principy trvale udržitelného rozvoje	12
1.2.2 Hodnocení udržitelnosti rozvoje- kategorie, indikátory	14
2. SMĚŘOVÁNÍ K TRVALÉ UDRŽITELNOSTI	15
2.1 Agenda 21	15
2.2 Místní Agenda 21 a veřejná správa	16
2.3 Role informování veřejnosti ve směřování k udržitelnosti, právo na informace	18
3. INFORMAČNÍ ZDROJE PŘÍSTUPNÉ PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU	19
3.1 Česká informační agentura životního prostředí (CENIA)	19
3.2 Ministerstvo životního prostředí (MŽP)	24
3.3 EnviWeb	26
3.4 Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ)	28
3.5 Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí (COŽP)	30
3.6 Internetová brána www.agenda21.cz	33
3.7 Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR)	34
3.8 Hnutí DUHA	38
3.9 Ústav pro ekopolitiku, o.p.s (ÚEP)	39
3.10 Timur- Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj	40
3.11 Český statistický úřad (ČSÚ)	44
3.12 Zelený kruh	45
3.13 Internetové stránky regionálních organizací	46
3.13.1 Centrum Veronica HOSTĚTÍN	46
3.13.2 Společnost pro Jizerské hory	46
3.13.3 Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Šluknovska	47
3.14 Internetové stránky zahraničních organizací	47
3.14.1 Evropská unie	48

3.14.2 Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj (WBCSD).....	48
3.14.3 Komise pro udržitelný rozvoj (CSD).....	48
3.14.4 Program OSN pro rozvoj (UNDP)	49
3.14.5 Organizace pro udržitelný rozvoj (SDI)	49
3.14.5 Mezinárodní institut pro udržitelný rozvoj (IISD).....	50
3.15 Překážky v přístupnosti k informacím dostupným na internetu	50
4. OSTATNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE	52
4.1 Tištěné informační zdroje	52
4.2 Televize, rádio	53
ZÁVĚR.....	55
SEZNAM LITERATURY	56
SEZNAM TABULEK	60
SEZNAM OBRÁZKŮ.....	61
SEZNAM ZKRATEK	63
SEZNAM PŘÍLOH	65

ÚVOD

Jednou ze základních podmínek úspěšného směřování k trvalé udržitelnosti, je utváření povědomí veřejnosti o principech a cílech strategie trvale udržitelného rozvoje prostřednictvím dostatečného množství objektivních informací. Jedině dobře poučený člověk může bez problémů přijímat změny a opatření, které jsou nutnou součástí přechodu společnosti na trvale udržitelný způsob rozvoje, a sám se efektivně podílet na jejich utváření. Pokud je člověk informován, jak se šetrně chovat k přírodě, jaké technologie a materiály využívat, může se vhodně zapojit do ochrany životního prostředí a tím přispívat k jeho zachování, v co nejlepším stavu, pro další generace, což je jeden z hlavních cílů trvale udržitelného rozvoje.

V dnešní době, pro kterou je typický nárůst počtu informací a intenzivní využívání a rozvoj moderních informačních technologií, je velká část těchto informací poskytována v elektronické formě prostřednictvím internetu. Podle mého názoru bude tento vývoj probíhat i nadále stejným směrem a to zejména z toho důvodu, že v prostředí internetu je snadné a nenákladné informace publikovat a stejně jednoduchá je i jejich okamžitá aktualizace v porovnání s klasickými respektive tištěnými zdroji informací. Tudíž svou pozornost zaměřuji především na elektronické informační zdroje trvale udržitelného rozvoje, které jsou přístupné prostřednictvím internetu. Ve své práci ty nejdůležitější z nich zmapuji a vytvořím tak pro čtenáře jejich přehled, nastíním zde stručný obsah těchto internetových stránek a zhodnotím je z hlediska některých vlastností, které mají vliv na jejich přístupnost.

I přes masivní rozvoj a veškeré výhody internetu nelze zcela opomenout ostatní informační zdroje, tedy odborné publikace, časopisy, tiskoviny, ale také média, kterými jsou televize a rozhlas. Jelikož však vidím budoucnost v elektronických informačních zdrojích, zabývám těmito ostatními zdroji informací pouze okrajově.

Pro čtenáře mé práce, kterým není pojem trvale udržitelný rozvoje zcela jasný, objasním jeho význam, vývoj chápání tohoto pojmu a jeho důležitost. Zabývám se také dokumenty, které byly přijaty v rámci této koncepce, jako jsou Agenda 21 a z ní vycházející místní Agenda 21, která je založena na konkrétních problémech daného místa a jedním z aspektů jejího uplatňování je dostatečně informovaná veřejnost, zmiňuji zde tedy zákony a úmluvy, které tuto skutečnost upravují.

Zdroje informací přístupné prostřednictvím internetu, které ve své práci mapuji jsou zejména domácí, ale okrajově uvádím i přehled nejdůležitějších zahraničních.

1. TRVALE UDRŽITELNÝ ROZVOJ

1.1 Utváření strategie trvale udržitelného rozvoje.

Strategie trvale udržitelného rozvoje není tak nová, jak by se mohlo zdát. První pochybnosti o udržitelnosti růstu v přírodě a ve společnosti lze zaznamenat již v šedesátých letech devatenáctého století, a to konkrétně v souvislosti s vytýčením požadavku na uznání ekologie jako vědní disciplíny Ernstem Haeckelem a následně s jejím plným uznáním jako samostatného odvětví biologie na bruselské konferenci botaniků v roce 1910. Dalším impulsem v růstu těchto pochybností bylo ve třicátých letech dvacátého století Tansleyho definování ekosystému. V šedesátých letech se začíná ve značné míře objevovat dnešní termín životní prostředí a je poukazováno na jeho stále více se zhoršující kvalitu. Na přelomu šedesátých a sedmdesátých let se zdá být konflikt mezi zachováním přiměřené kvality životního prostředí a ekonomickým růstem neúnosný. V roce 1968 je založen Římský klub, mezinárodní nevládní organizace, jehož členy jsou významní vědci, představitelé průmyslu i politické a kulturní osobnosti, a jehož hlavními činnostmi jsou analýza a prognóza důležitých ekonomických, politických, sociologických, kulturních, ideologických a ekologických problémů. Právě Římský klub v roce 1972 uveřejnil zprávu, která obsahuje výsledky počítačově simulovaného vývoje lidské populace a využívání přírodních zdrojů do roku 2100. Z těchto výsledků vyplynulo, že v průběhu jednadvacátého století dojde k jednoznačnému pádu lidské populace v důsledku nedostupnosti energetických zdrojů, znečištění a vyčerpání úrodnosti obdělávatelných půd. Knižně byla tato zpráva vydána pod názvem Meze růstu (v originále *The Limits to Growth*) a hlavními autory byli manželé Meadowsovi. Ve stejném roce proběhla ve Stockholmu Konference Spojených národů o životním prostředí, zde bylo poukázáno na naléhavou nutnost chránit prostředí ohrožené lidskou hospodářskou činností. Do důsledku zde ale nebyly rozebrány negativní dopady této činnosti samotné. Rozpor mezi hospodářským růstem a ochranou životního prostředí tedy zůstal nevyřešen. V roce 1983 byla ustavena Světová komise pro životní prostředí a rozvoj, jejímž úkolem bylo analyzovat vztah mezi hospodářským rozvojem a životním prostředím a zároveň najít způsob, jak řešit rozpor mezi nimi. Výsledkem více než tříleté práce této komise, která pracovala pod vedením norské ministerské předsedkyně Gro Harlem Brundtlandové, byla v roce 1987 zpráva "Naše společná budoucnost" (WCED, 1987). Zde je jako řešení výše zmiňovaného rozporu navržen nový typ hospodářského rozvoje, který byl označen jako rozvoj trvale udržitelný. Toto dílo

tedy lze chápat jako zakladatelské dílo koncepce trvale udržitelného rozvoje, najdeme zde například větu: „Trvale udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“

¹ V této definici můžeme nalézt základní princip trvale udržitelného rozvoje a to princip odpovědnosti vůči budoucím generacím. Jako reakce na zprávu z roku 1987 byla uspořádána Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED). Konala se v roce 1992 v Rio de Janeiru. Jednotlivé státy světa "se zde shodly na všeobecné koncepci rozvoje, který by byl šetrný k životnímu prostředí a zároveň zajistil ekonomický rozvoj."² Konkrétním výsledkem složitých jednání pak byly následující dokumenty:

- Rámcová úmluva Spojených národů o změně klimatu.
- Deklarace z Ria de Janeira o životním prostředí a rozvoji.
- Prohlášení k principům globální dohody o využívání, ochraně a trvalé udržitelnosti všech typů lesů
- Úmluva o biologické rozmanitosti.
- Agenda 21

„Zejména poslední dokument **Agenda 21** je důležitý rozsáhlý materiál, zhruba tisícistránkový, který ve svých čtyřiceti kapitolách podrobně rozebírá principy trvale udržitelného rozvoje ve všech oblastech lidské činnosti“ a v podstatě definuje rozvojové a environmentální cíle pro 21. století a přináší s sebou celou řadu opatření, které zasahují do mnoha oblastí. Zároveň je tento dokument koncepcí pro vytvoření **místní Agendy 21**, která je plánem rozvoje konkrétního místa (obce, okresu, regionu), který respektuje principy trvale udržitelného rozvoje. Jako záruka realizace těchto opatření byla v roce 1992 vytvořena Komise pro trvale udržitelný rozvoj, jejíž náplní je "monitorování a vyhotovování zpráv o pokroku implementace Agendy 21".³ Jednotlivé státy se také dohodly, že finanční prostředky pro realizaci Agendy 21 budou získávány z veřejného a soukromého sektoru jednotlivých zemí. V roce 1991 byl založen Globální fond pro životní prostředí (GEF), který má zajišťovat

---

¹ [9] SVĚTOVÁ KOMISE PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ROZVOJ. *Naše společná budoucnost*. Praha : Academia, 1991, s. 47. ISBN 80-85368-07-02.

² [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Fakta a čísla OSN*. Praha : Informační centrum OSN, 2002, s. 168. ISBN 80-86348-01-6.

³[2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Fakta a čísla OSN*. Praha : Informační centrum OSN, 2002, s. 171. ISBN 80-86348-01-6.

přidělování financí jednotlivým opatřením, jež vychází z Agendy 21. V červnu 1997 se v New Yorku konalo 19. zvláštní zasedání Valného shromáždění OSN, zde byla hodnocena realizace Agendy 21 a současně i dalších aktivit, které byly přijaty roku 1992 v Riu de Janeiru. Na tomto zasedání byl potvrzen jasný zájem globálního společenství o směřování k trvale udržitelnému rozvoji a současně zde byl přijat dokument **Program další realizace Agendy 21**, který zdůrazňuje především tuto problematiku: Ochrana atmosféry a změna klimatu, ochrana vodních zdrojů, doprava, energie, vztah obchodu a ochrana životního prostředí, změna způsobu výroby a spotřeby, transfer čistých technologií, vztah životního prostředí a zdraví, vzdělávání a výchova pro udržitelný rozvoj. Zazněla zde i výzva k jednotlivým státům, aby vypracovaly a začaly s realizací národních strategií udržitelného rozvoje a ustavily národních instituce pro udržitelný rozvoj. K opětovnému potvrzení celé koncepce trvale udržitelného rozvoje došlo v roce 2000 na Summitu tisíciletí v New Yorku a následně také v roce 2002 také na Světovém summitu o udržitelnosti rozvoje, zde byla celá tato koncepce označena jako nejnaléhavější výzva dneška.

1.2 Co je to trvale udržitelný rozvoj?

Trvale udržitelný rozvoj může být považován, jednak za snahu o uchování přírodních zdrojů pro další generace, dále za jednu z reakcí na rychlý hospodářský růst, který vede k nárůstu znečištění životního prostředí a také může být chápán jako takový ekonomický růst, který „uvádí v soulad hospodářský a společenský pokrok s plnohodnotným zachováním životního prostředí. Mezi hlavní cíle trvale udržitelného rozvoje patří zachování životního prostředí dalším generacím v co nejméně pozměněné podobě.“⁴

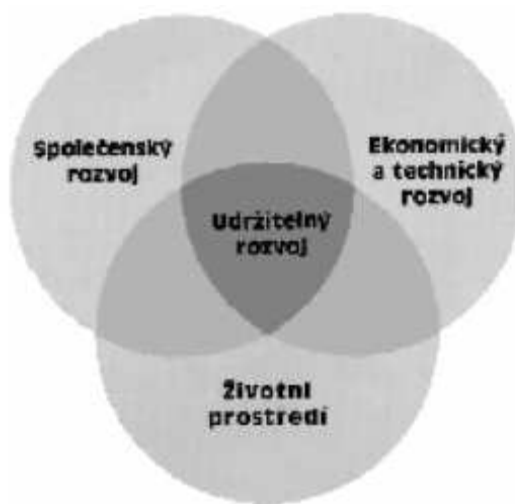
Evropská Unie chápe trvale udržitelný rozvoj, jako takový, kdy je zlepšován životní standart a blaho příslušné populace bez omezování kapacity ekosystémů udržováním přírodních hodnot a jejich biologické diverzity pro dobro současných i budoucích generací. Definice trvale udržitelného rozvoje je zakotvena i v Českém právním řádu, konkrétně v zákoně č. 17/1992 o životním prostředí, který říká, že „trvale udržitelný rozvoj společnosti je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce

---

⁴ [42] *Wikipedie: Otevřená encyklopedie: Trvale udržitelný rozvoj* [online]. 2007 [cit. 20. 04. 2007]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Trvale_udr%C5%BEiteln%C3%BD_rozvoj&oldid=1479833>

ekosystémů.“⁵ Udržitelný rozvoj, ale nelze chápat pouze jako ohled na životní prostředí, ale také jako směřování k rovnováze ve vzájemných vztazích mezi třemi základními pilíři trvalé udržitelnosti a to ekonomickým, sociálním a environmentálním, což je zachyceno na obrázku č.1.

Obrázek č. 1: Základní pilíře udržitelného rozvoje.

Zdroj: MŽP

1.2.1 Principy trvale udržitelného rozvoje

Žádná koncepce respektive strategie se neobejde bez určitých principů neboli zásad, kterými je nutno se řídit při jejím uplatňování. Mezi základní principy trvale udržitelného rozvoje patří:

1. propojení základních oblastí života - ekonomické, sociální a životního prostředí; řešení zohledňující pouze jednu nebo dvě z nich není dlouhodobě efektivní,
2. dlouhodobá perspektiva - každé rozhodnutí je třeba zvažovat z hlediska dlouhodobých dopadů, je třeba strategicky plánovat,

---

⁵ [44] Zákon o právu na informace o životním prostředí 123/1998 Sb., částka: 42/1998 Sb. § 6). Dostupné na WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/1998/sb042-98.pdf>. >.

3. kapacita životního prostředí je omezená - nejenom jako zdroje surovin, látek a funkcí potřebných k životu, ale také jako prostoru pro odpady a znečištění všeho druhu,
4. předběžná opatrnost - důsledky některých našich činností nejsou vždy známé, neboť naše poznání zákonitostí fungujících v životním prostředí je stále ještě na nízkém stupni, a proto je na místě být opatrní,
5. prevence - je mnohem efektivnější než následné řešení dopadů; na řešení problémů, které již vzniknou, musí být vynakládáno mnohem větší množství zdrojů (časových, finančních i lidských),
6. kvalita života - má rozměr nejen materiální, ale také společenský, etický, estetický, duchovní, kulturní a další, lidé mají přirozené právo na kvalitní život,
7. sociální spravedlnost - příležitosti i zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny. Chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje; proto je až do jejího odstranění naše odpovědnost společná, ale diferencovaná. Sociálnímu pilíři udržitelného rozvoje se přikládá stále větší význam a udržitelný rozvoj je čím dál častěji chápán jako „trvalé zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti Země.“
Ekonomika v tomto výkladu hraje roli nástroje k dosažení zlepšení sociálních podmínek,
8. zohlednění vztahu „lokální - globální“ - činnosti na místní úrovni ovlivňují problémy na globální úrovni - vytvářejí je nebo je mohou pomoci řešit a naopak,
9. vnitrogenerační a mezigenerační odpovědnost tj. zabezpečení národnostní, rasové i jiné rovnosti, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost. Mluvíme o morální povinnosti k budoucím generacím. Zajišťujeme jim možnost života ve zdravém prostředí? Nebudou muset spíše řešit problémy, které dnes my vytváříme a nad kterými přivíráme oči?

10. demokratické procesy - zapojením veřejnosti již od počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci.“⁶

1.2.2 Hodnocení udržitelnosti rozvoje- kategorie, indikátory

V současnosti se můžeme setkat s rozlišením udržitelnosti na dvě základní kategorie, těmi jsou:

Slabá udržitelnost-tato kategorie v podstatě předpokládá, že v budoucnu nedojde k poklesu celkové ekonomické hodnoty zdrojů ani produktů z nich získaných. Tedy akceptuje možnost čerpání z primárních respektive neobnovitelných zdrojů(, které se vyznačují tím, že jejich množství je předem dáno a při každé dalším využití se jejich dostupnost bude zmenšovat), za předpokladu, že současně bude vytvořena příslušná protihodnota a nebude tak docházet ke ztrátovému čerpání.

Silná udržitelnost-je v současnosti jak z hlediska krátkodobého tak i dlouhodobého považována za obtížně realizovatelnou, požaduje totiž neklesající hodnotu zdrojů, tato kategorie tím pádem umožňuje čerpat jen obnovitelné zdroje, tedy takové zdroje, které jsou za určitých podmínek schopny regenerace, ať už v závislosti na činnosti člověka, či nikoliv, neobnovitelné jako zdroj energie vůbec neuvažuje.

Za důležitý nástroj pro hodnocení toho, do jaké míry je dosahováno pokroku směrem k udržitelnosti, jsou považovány **indikátory trvale udržitelného rozvoje**. „Indikátory představují jasné a určité informace obvykle v číselné podobě, které mají dobrou vypovídací schopnost, to znamená, že sdělují důležitá a všem srozumitelná fakta.“⁷ Mezi indikátory trvale udržitelného rozvoje řadíme například míru inflace, míru nezaměstnanosti, index lidského rozvoje, veřejný dluh, výdaje na výzkum a vývoj, výdaje na zdravotnictví, hrubý domácí produkt, roční spotřebu energie, atd. Vývoj tohoto indikátoru roční spotřeba energie v České republice je možné si prohlédnout v příloze č.1.

---

⁶ [24] KLUB UNESCO KROMĚŘÍŽ. *Co je udržitelný rozvoj?* [online]. 2006 [cit. 11. 04. 2007]. Dostupné na WWW: <http://www.unesco-kromeriz.cz/udrzitelny_rozvoj/udrzitelny_rozvoj_obr.pdf>.

⁷ [6] MOLDAN, Bedřich. *(Ne)udržitelný rozvoj ekologie, hrozba i naděje*. Praha: Karolinum, 2003, s. 60. ISBN 80- 246-0769-7.

2. SMĚŘOVÁNÍ K TRVALÉ UDRŽITELNOSTI

V této kapitole se zaměřuji na jednotlivé aspekty, ze kterých vychází a na kterých je založeno úspěšné směřování k trvalé udržitelnosti, tedy na Agendu 21, která je koncepcí pro vytváření místní Agendy 21, jejíž efektivní uplatňování je podmíněno dostatečným informováním veřejnosti a tudíž ji lze považovat za jeden z podnětů pro vznik a existenci níže uvedených informačních zdrojů, dále se zde zabývám prostředky, kterými je informovanost veřejnosti v České republice podporována.

2.1 Agenda 21

„Agenda 21 je dokumentem OSN, který rozpracovává principy udržitelného rozvoje v globálním měřítku do jednotlivých problémových oblastí. Tento dokument byl přijat v roce 1992 účastníky Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED), která se konala v brazilském Rio de Janeiru.“ Agenda 21 je označována jako program pro 21. století, což vyjadřuje i číslo 21 v názvu, které má být současně výzvou k uvažování v delším časovém horizontu. Agenda 21 může být také označena jako návod, který nastiňuje cestu k udržitelnému rozvoji na naší planetě. Lze ji také považovat za výzvu ke globálním akcím, které mohou významně ovlivnit přechod na udržitelný rozvoj.

Agenda 21 obsahuje celkem 40 kapitol rozdělených do čtyř částí:

- sociální a ekonomické aspekty,
- ochrana zdrojů a hospodaření s nimi,
- posilování úlohy velkých skupin,
- finanční zdroje a mechanismy.“⁸

Jejím východiskem je skutečnost, že růst populace, rostoucí spotřeba, technologie jsou hlavními důvody neblahých změn životního prostředí. Jako velmi důležité spatřuje posuzování projektů z hlediska jejich vlivu na životní prostředí ještě před jejich realizací, čímž by mělo být zabráněno škodám na životním prostředí. V souvislosti s tím pak uvádí

---

⁸ [13] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Kapitola 1.3. Agenda 21* [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007]. Dostupné na WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGSI0KM/\\$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGSI0KM/$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf)>.

zásadu, že znečišťovatel má nést náklady spojené se znečištěním. Poukazuje na to, co je třeba vykonat, aby v některých částech světa došlo k redukci nehospodárných způsobů spotřeby a současně aby v jiných byl podpořen růst rozvoje, který bude ale stále udržitelným. Současně nabízí různá opatření, programy a další řešení, která by měla vést ke snižování devastace životního prostředí. Upozorňuje na technologie, které by se měly stát předmětem výzkumu a vývoje, aby mohly být uspokojovány lidské potřeby bez nebezpečného nakládání s přírodními zdroji. V udržitelném rozvoji vidí také cestu, které povede k odstranění chudoby a v souvislosti s tím zdůrazňuje nutnost poskytování finanční pomoci chudým státům ze strany států průmyslově vyspělých. Za nutnost považuje jednak výměnu informací, znalostí a dovedností, dále přijetí státních strategií udržitelného rozvoje a zejména celosvětové partnerství a spolupráci.

Kapitola 28. dokumentu Agenda 21 je zaměřena na uplatňování principů udržitelného rozvoje v místních podmínkách. „Místní správy jsou zde vyzdviženy jako ty orgány, které mají velký vliv na globální problémy a které mohou ovlivnit vývoj směrem k udržitelnému rozvoji nejen v místních, ale i globálních rozměrech. Místní správy jsou zde vyzvány k přijetí tzv. místních Agend 21, tedy strategického a akčního plánu rozvoje obce/regionu, vypracovaného ve spolupráci s veřejností a občanským sektorem (nestátními neziskovými organizacemi, profesními svazy), podnikateli a dalšími.“⁹ Agendu 21 tedy lze chápat jako určitou koncepci pro vytvoření místní Agendy 21.

2.2 Místní Agenda 21 a veřejná správa

Místní Agenda 21 je strategickým a současně akčním plánem rozvoje konkrétního místa (obce, okresu, regionu), který respektuje principy trvale udržitelného rozvoje, na nichž se shodly vlády jednotlivých států na konferenci v Riu. Předpokladem dobře fungující místní Agendy 21 je tedy kvalitní strategické plánování a řízení. Může být chápána i jako proces směřující k dosažení dobré a zejména udržitelné kvality života a životního prostředí. Nejedná se o zákon ani vládní nařízení, ale o možnost uplatnit doposud získané zkušenosti a znalosti v cestě k udržitelnému rozvoji v místním i globálním měřítku.

Konkrétní místní Agenda 21 se liší od těch dalších, je to dáno tím, že každá vychází z jiných místních podmínek, poměrů, problémů a požadavků. No konferenci OSN vznikl

---

⁹ [13] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Kapitola 1.3. Agenda 21* [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007]. Dostupné na WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGSI0KM/\\$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGSI0KM/$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf)>.

názor, že za předpokladu, že se každá místní správa i se svým obyvatelstvem začne podílet na směřování k udržitelnosti, bude tato skutečnost znamenat významný úspěch v celosvětovém měřítku. Podpora a účast je požadována současně i na úrovni regionální, národní, evropské i mezinárodní. Stěžejní úlohu má ve vytváření a uplatňování místní Agendy 21 veřejná správa, bez její aktivní účasti nemůže místní Agenda 21 jako dlouhodobý proces vzniknout a ani následně fungovat. Veřejná správa, tedy úředníci, ale hlavně politici mají k dispozici prostředky a nástroje, prostřednictvím kterých mohou vytvářet vhodné podmínky a prostor pro uplatňování principů trvalé udržitelnosti.

Veřejná správa ale sama o sobě kvalitní místní agendu nezajistí, podmínkou je fungující spolupráce se všemi složkami společnosti v daném místě, to znamená s neziskovými organizacemi a spolky, provozovateli služeb, místními podnikateli, školskými a zdravotnickými zařízeními a samozřejmě se širokou veřejností. A právě kvalitní spolupráce se všemi složkami místní společnosti a její účast na rozhodování a plánování jsou spolu otevřeností, efektivností a odpovědností vůči veřejnosti, z pohledu OSN i EU, základními znaky kvalitní veřejné správy. Místní Agenda 21 tedy hraje významnou roli ve snaze o kvalitní veřejnou správu, jelikož jen kvalitní veřejná správa může směřovat k udržitelnému rozvoji obce nebo regionu. Existují i nástroje, na základě kterých lze zjistit, jak úspěšně probíhá uplatňování místní Agendy 21, jsou jimi již výše zmiňované indikátory nebo-li ukazatele trvale udržitelného rozvoje.

V České republice byl hlavním impulsem v rozvoji koncepce trvale udržitelného rozvoje vznik Rady vlády pro udržitelný rozvoj v roce 2003 a následný vznik její součásti Pracovní skupiny pro místní Agendu 21, „v níž se sešli zástupci ministerstev, obcí, krajů i nevládních organizací“, a která „se již od počátku své činnosti zabývala především zásadní otázkou – jak poznat kvalitní a dobře vedenou místní Agendu 21, jak měřit její kvalitu? Zároveň se snaží sledovat základní cíl před sebou a tím je stav, kdy bude místní Agenda 21 běžným nástrojem veřejné správy v naší zemi. Pro měření kvality MA21 vznikla přehledná Kritéria MA21, otestovaná v praxi několika měst i krajů a sledovaná v rámci oficiální Databáze MA21. V roce 2006 místní Agendu 21 zařadilo Ministerstvo vnitra mezi oficiální metody zvyšování kvality ve veřejné správě.“¹⁰

---

¹⁰ [13] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Kapitola 1.3. Agenda 21* [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007]. Dostupné na WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGSI0KM/\\$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/web-pub2.nsf/$pid/MZPMSFGSI0KM/$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf)>.

2.3 Role informování veřejnosti ve směřování k udržitelnosti, právo na informace

Již výše byl zmíněn základní předpoklad fungující místní Agendy 21 a současně kvalitní veřejné správy, kterým je spolupráce s veřejností a nutnost její účasti na rozhodování a plánování. Základním předpokladem efektivní spolupráce a bezproblémového přijímání změn, které jsou nutnou součástí směřování k trvalé udržitelnosti, je utváření povědomí veřejnosti o důležitosti a nutnosti těchto změn a o samotných principech trvale udržitelného rozvoje, prostřednictvím dostatečného množství objektivních informací. V České republice velmi významně podpořilo tuto skutečnost přijetí Zákona o svobodném přístupu k informacím a současně uzákonění práva na informace o životním prostředí. Konkrétně se jedná o Zákon o právu na informace o životním prostředí.

Mezi další velmi důležité dokumenty z hlediska přístupu občanů k informacím, které se týkají trvale udržitelného rozvoje, patří Aarhuská úmluva, která je mezinárodním právně závazným dokumentem. V zásadě by tato úmluva měla zajistit zlepšení informovanosti veřejnosti o stavu životního prostředí a jeho dopadu na zdraví člověka. Na základě tohoto dokumentu má každý občan právo takové informace získat. Důraz je kladen zejména na aktivní přístup veřejné správy v poskytování informací, a to v uživatelsky srozumitelné a přístupné formě s maximálním využitím internetu a elektronických médií. Dalším východiskem této úmluvy je předpoklad, že informovaná veřejnost má zájem vyjadřovat se k otázkám týkajícím se životního prostředí. Úmluva jí to umožňuje zajištěním práva veřejnosti účastnit se rozhodovacích procesů. Nestanovuje však jednotný vzorec pro zapojení veřejnosti, ale požaduje přiměřené poskytování potřebných informací a vytváření postupů pro zapojení veřejnosti do rozhodování a také neopomínání jejich připomínek.

Veřejnost lze v zásadě informovat několika způsoby, ale v dnešní společnosti, pro kterou je typický neustálý nárůst informací a stále se zintenzivňující využívání moderních informačních technologií, narůstá využívání internetu a tím pádem informací v elektronické formě, v důsledku toho dochází ke snižování závislosti na dalších informačních zdrojích, ale i přes tuto skutečnost nelze tištěné informační zdroje (odborné publikace, noviny, odborné časopisy, ...), rozhlas či televizi zcela opomíjet.

3. INFORMAČNÍ ZDROJE PŘÍSTUPNÉ PROSTŘEDNICTVÍM INTERNETU

Internet a informace z něho získané se svými vlastnostmi značně liší od ostatních informačních zdrojů. „Jsou extrémně rychle vybavitelné, umožňují velmi rychlé a mnohohlediskové prohledávání bez nutnosti jejich dokonalé organizace. Kvalita fyzického uspořádání informací je nahrazena kvalitou vyhledávacího aparátu. Informace z elektronických informačních zdrojů jsou nesmírně lehce přemístitelné v prostoru. Stejně tak se obvykle dají rychle obnovit, doplnit a zaktualizovat, což vede k jejich dynamičnosti a flexibilitě.“¹¹

Další nespornou výhodou jsou výrazně nižší náklady na publikování informací v elektronické formě oproti klasickým vydavatelským postupům ve formě tištěné a následně také mnohem snadnější přístup k informacím.

Tyto všechny skutečnosti jistě vedou většinu vládních i nevládních organizací a různá hnutí, která svou činnost zaměřují na ochranu životního prostředí a směřování k trvalé udržitelnosti, k vytváření vlastních webových stránek, na kterých široké veřejnosti poskytují značné množství informací z těchto oblastí a tím se snaží přispět ke zvýšení informovanosti veřejnosti v otázkách principů udržitelného rozvoje, ochrany životního prostředí atd.

3.1 Česká informační agentura životního prostředí (CENIA)

Obrázek č. 2: Logo CENIA

Dostupné na: <http://www.cenia.cz>

Zdroj: CENIA

CENIA (česká informační agentura životního prostředí) je státní příspěvková organizace Ministerstva životního prostředí České republiky, která vznikla k 1. dubnu 2005 transformací Českého ekologického ústavu. Hlavním účelem existence této agentury je

---

¹¹ [30] PAVLICOVÁ, Libuše. Elektronické zdroje: Proč ano? *Ikaros* [online]. 2001, roč. 5, č. 2 [cit. 2007-04-19]. Dostupné na WWW: <<http://www.ikaros.cz/node/706>>. ISSN 1212-5075.

získávat, hodnotit a následně poskytovat široké veřejnosti důležité informace nejen z oblasti životního prostředí a tím napomáhat při utváření názorů na stav a udržitelnost přírody.

Na svém portálu se CENIA snaží především naplňovat výše uvedený účel své existence. Přímo na úvodní stránce jsou poskytovány nejnovější zprávy a informace o probíhajících událostech v oblasti životního prostředí a udržitelného rozvoje, jsou pravidelně aktualizované, neaktuální informace jsou archivovány a uživatelům zpřístupněny prostřednictvím odkazu **Archiv**, tento odkaz je označen na obrázku č. 3 .

Obrázek č. 3: Odkaz ARCHIV

Zdroj: CENIA

Úvodní stránka dále obsahuje níže uvedené odkazy:

- O CENIA
- Informační centrum
- Mapové služby
- Datové služby
- Aplikační podpora
- Nástroje ochrany životního prostředí
- Místní Agenda 21
- Environmentální vzdělávání a osvěta
- Environmentální ekonomika
- Environmentální politika

- Environmentální statistika
- Odborné služby CENIA
- Žádosti o informace
- REACH

Tyto odkazy prostřednictvím svého výstižného názvu informují návštěvníka stránek o problematice, kterou zpřístupňují a zajistí mu tak snadnou orientaci při hledání konkrétních informací.

Po klepnutí na odkaz **O CENIA** lze získat informace o samotné agentuře, jejím profilu, sídle, důvodech vzniku, je zde i nabídka volných pracovních míst a ke stažení je i roční zpráva agentury. V neposlední řadě je možné zde získat kontakty na jednotlivé pracovníky agentury.

Odkaz **Informační centrum** uživatele informuje o existenci knihovny CENIA a dalších informačních službách. Přístupný je i on-line katalog knihovny, který nabízí uživatelsky velmi jednoduchý formulář s různými hledisky, na základě kterých lze prohledávat knihovnickou databázi knihovny CENIA, podoba formuláře je zachycena na obrázku č. 4 . Podoba formuláře je zachycena na obrázku č. 4 . Důležité je zmínit, že katalog je dostupný i v anglické verzi.

Obrázek č. 4: On-line katalog knihovny

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying 'CENIA Praha - Vršovice - katalog Clavius'. The page content includes a search form titled 'ON-LINE katalog - Zadání dotazu :'. The form has a dropdown menu for search scope, currently set to 'Vyhledávat ve všech dokumentech'. Below this are five input fields labeled 'Autor', 'Název', 'Téma (PH+kl.slova)', 'Signatura svazku', and 'Libovolné pole'. At the bottom of the form are two buttons: 'Hledej' and 'Smaž', and a link labeled 'Kombinovaný dotaz'.

CENIA Zdroj: CENIA

V části **Nástroje ochrany životního prostředí** je možné čerpat informace, jednak o způsobech prevence a snižování znečištění životního prostředí, dále o metodách posuzování vlivů na životní prostředí, ke stažení je zde k dispozici seznam ekologicky šetrných výrobků.

Pod heslem **Místní Agenda 21** je neznalému uživateli prostřednictvím pododkazu **O místní Agendě 21** objasněno, co je to místní Agenda 21 (označeno na obrázek č.5), zároveň je možné zobrazit si úplné znění dokumentu MA 21 a řady dalších klíčových dokumentů, archiv české a zahraniční literatury k MA 21 a trvale udržitelnému rozvoji, odkazy na české a světové organizace zabývající se MA 21 a udržitelným rozvojem včetně jejich krátké charakteristiky, současně lze v této rubrice využít odkazu **Databáze místních Agend 21 v České republice**, prostřednictvím kterého dojde k přesměrování na URL adresu: <http://ma21.cenia.cz/>, zde je zaznamenána oficiální evidence místních Agend 21 v České republice.

Obrázek č. 5: Odkaz O místní Agendě 21

prostředí	 O místní Agendě 21	CENIA RE In zeptat
Místní Agenda 21	Oddělení Agendy 21	
Environmentální vzdělávání a osvěta	Nabízené služby	
Environmentální ekonomika	Udržitelný rozvoj	
Environmentální politika	Pracovní skupina RVUR	ich ce 2007 s
Environmentální statistika	Databáze MA21	odů p
Odborné služby CENIA	Finanční podpora	
Centrální ohlašovna	technologie (ICS) v ruskem Perfo	

Zdroj: CENIA

Část **Environmentální vzdělávání a osvěta** poskytuje, jednak objasnění obsahu a cílů této činnosti, dále pak informace o samotném Oddělení environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty, které bylo samostatně ustaveno v roce 1996 a jehož náplní činnosti je především sociální pilíř udržitelného rozvoje a cílovými skupinami veřejná správa, školy, podniková sféra a veřejnost. Je možné si zde zobrazit Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty v České republice, Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, Dlouhodobý program zlepšování zdravotního stavu obyvatelstva ČR - Zdraví pro všechny v 21. století, atd.

V rubrice **Centrální ohlašovna** lze získat především informace o samotné funkci, kterou Centrální ohlašovna plní, po kliknutí na nabízený odkaz Vstup do Centrální ohlašovny je uživatel přeměřován přímo na internetové stránky Centrální ohlašovny.

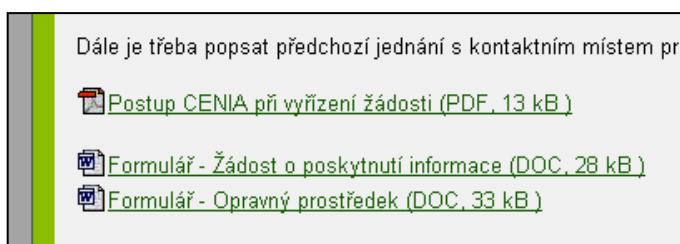
Prostřednictvím odkazu **Žádosti o informace** je umožněno uživateli stáhnout si formulář Žádost o poskytnutí informace a prostřednictvím něho získat adekvátní odpověď, na to, co ho zajímá.

Pod názvem **REACH** nalezne návštěvník stránek vysvětlení zkratky REACH(registrace, evaluace a autorizace chemických látek), dále jsou zde k dispozici odkazy na publikace a organizace, které se touto problematikou zabývají.

Prostřednictvím zbylých odkazů je možné získat další užitečné informace, odkazy na dokumenty ke stažení, které se zabývají problematikou životního prostředí, trvale udržitelného rozvoje a související.

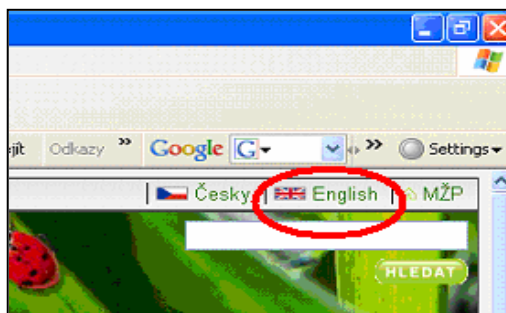
Výše popsané stránky lze označit z hlediska uživatele za přehledné, pravidelně aktualizované, každý netextový prvek, nesoucí určité významové sdělení, je doplněn textovou náhradou, formulářové prvky mají ve své blízkosti textový popis, veškeré odkazy jsou výstižné i bez okolního kontextu, odkaz celý text >>, který bez okolního textu nevypovídá o tom, co zpřístupňuje, je doplněn o popis s potřebnými informacemi, který se objeví po přiblížení se k odkazu kurzorem myši. Odkazy, které vedou na obsah jiného typu, než je webová stránka, jsou doplněny o informace o typu a velikosti cílového souboru, což je zachyceno na obrázku níže. Pamatováno je i na zahraniční návštěvníky stránek, prostřednictvím volby English v pravém horním rohu stránky lze získat stránky CENIA v angličtině, což je znázorněno na obrázku č. 7.

Obrázek č. 6: Značení souborů ke stažení

Zdroj: CENIA

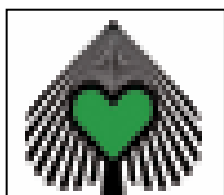
Obrázek č. 7: Přepnutí na verzi v anglickém jazyce

Zdroj: CENIA

3.2 Ministerstvo životního prostředí (MŽP)

Obrázek č. 8: Logo MŽP

Dostupné na: [http:// www.env.cz/](http://www.env.cz/)

Zdroj: MŽP

Ministerstvo životního prostředí se na základě zákona ČNR č. 173/1989 Sb. stalo k 1. lednu 1990 ústředním orgánem státní správy a orgánem vrchního dozoru ve věcech životního prostředí. Je důležité zmínit, že jednou z hlavních úkolů Ministerstva životního prostředí, konkrétně odboru vzdělávání a osvěty, je podpora místních Agend 21 v České republice. Děje se tak prostřednictvím veřejných zakázek na podporu MA21 v České republice, které MŽP vypisuje, dále pak vedením Pracovní skupiny Rady vlády pro udržitelný rozvoj pro místní Agendu 21 a v neposlední řadě také uskutečňováním celostátních pracovních seminářů Místní Agendy 21 v České republice.

Na výše uvedené URL adrese jsou dostupné oficiální stránky Ministerstva životního prostředí, jejichž obsahem jsou informace z jeho resortu. I zde, stejně jako u portálu CENIA, je možné využít anglické verze. Úvodní stránka je pro uživatele přehledně rozdělena na několik částí. V horní polovině stránky se nachází část označená jako Rubriky, v té je k

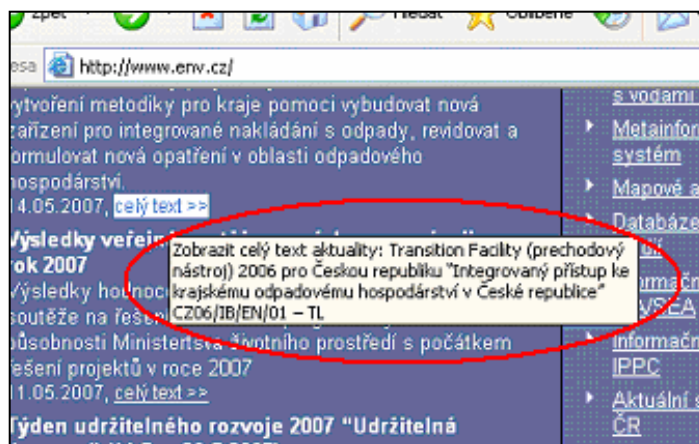
dispozici šest odkazů: Ministerstvo, Životní prostředí, Politika a nástroje ŽP, Legislativa, Zahraniční vztahy/EU, Informační služby.

Konkrétně po kliknutí na rubriku **Politika a nástroje ŽP** lze využít kromě jiného i odkazy **Udržitelný rozvoj a Místní Agenda 21**. V části Udržitelný rozvoj si lze stáhnout ve formátu pdf **Rámec programů udržitelné spotřeby a výroby v ČR** a **Strategii udržitelného rozvoje v ČR** nebo využít odkazy na praktické informace k uplatňování udržitelného rozvoje na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni. Odkaz Místní Agenda 21 zpřístupňuje dokumenty a upozorňuje na odkazy s informacemi, které se jí týkají. (viz. příloha č.2)

Sekce **Aktuality** v dolní polovině stránky informuje o všem aktuálním, co se děje v oblasti udržitelného rozvoje nebo životního prostředí, je možné si zobrazit i archiv aktualit. Část označená jako **Doporučujeme** obsahuje odkazy, které by návštěvník stránek rozhodně neměl nechat bez povšimnutí, konkrétně se jedná o odkazy **Integrovaný registr znečišťování, Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR**, atd. Na úvodní stránce je možné mimo jiné využít i odkaz **Databáze tiskových zpráv Ministerstva životního prostředí** nebo vyhledávací pole fulltextové vyhledávacího systému, pomocí něhož je možné pohodlně vyhledávat konkrétní informace v dokumentech, které byly publikovány na stránkách MŽP.

Z hlediska přístupnosti lze označit tyto stránky za bezproblémové, netextové prvky nesoucí určitý význam, mají svou textovou alternativu, obsah stránky se mění pouze poté, co uživatel aktivuje nějaký prvek, obsahově obsáhlejší bloky jsou rozděleny na menší, výstižně nadepsané celky, formulářové prvky jsou doplněny o výstižný nadpis, odkazy jsou od okolního textu odlišeny nejen barvou, což by mohlo některým uživatelům způsobit problémy, ale současně značkou nebo podtržením, bez okolního kontextu je zřejmý cíl těchto odkazů, jen v sekci aktuality je často používán odkaz **celý text >>**, který přímo sám o sobě neinformuje uživatele o tom, jaký text zpřístupní, ale po přiblížení kurzoru myši nad tento odkaz se objeví popisek s názvem aktuality, která bude zpřístupněna (znázorněno na obrázku č. 9). Uživatel je vždy předem upozorněn, pokud odkaz vede na jiný typ obsahu než je webová stránka, současně je informován o typu a velikosti tohoto souboru.

Obrázek č. 9: Popisek k odkazu

Zdroj: MŽP

Na URL adrese [http:// www.env.cebin.cz/](http://www.env.cebin.cz/) dále MŽP zpřístupňuje elektronickou knihovnu, která poskytuje domácí i zahraniční publikace, periodika a dokumenty, s tematikou životní prostředí, trvale udržitelný rozvoj a související, v elektronické formě.

Dále pak na URL adrese <http://indikatory.env.cz/> je zájemcům poskytován přehled indikátorů udržitelného rozvoje podle základního členění na environmentální, sociální, ekonomické a také přehled strukturálních „lisabonských“ indikátorů. Prostřednictvím grafů je zde zachycen i aktuální stav jednotlivých indikátorů.

3.3 EnviWeb

Obrázek č. 10: Logo EnviWeb

Dostupné na: <http://www.enviweb.cz/>

Zdroj: EnviWeb

Enviweb je server se zaměřením na životní prostředí, který je určený zejména specialistům v tomto oboru, to znamená především ekologům podniků, pracovníkům státní správy a samosprávy, studentům vysokých škol se zaměřením na životní prostředí, pořadatelům odborných akcí, atd.

O tom, že tyto stránky jsou určeny především pro znalé v oboru, svědčí i jejich pojetí, není zde patrná snaha o objasňování základních otázek této problematiky. Úvodní

stránka je značně obsáhlá s mnoha odkazy, rozdělená na poměrně velké množství oddílů neboli rubrik, patrný je cíl návštěvníka hned v úvodu informovat o veškerém aktuálním děním v této oblasti. Je možné zde nalézt adresář odborných firem a státní správy, aktuální články, komentáře, informace o pořádaných akcích s tematikou životního prostředí a oblastmi souvisejícími, včetně problematiky trvale udržitelného rozvoje, veškeré aktuality jsou dostupné prostřednictvím archivu aktualit.

Přes jednotlivé odkazy jsou poskytovány informace o veškerém dění v jednotlivých oblastech životního prostředí, konkrétně se jedná o oblasti voda, ovzduší, odpady, hluk, atd. Přes sekci **Legislativa** lze získat zákony, vyhlášky a nařízení, řešící tuto problematiku. Dalšími sekcemi jsou například **WWW odkazy**, **Inzertní rubrika**, atd.. Návštěvník stránek má také možnost na zveřejněné články, zprávy, atd. reagovat a uvést své názory a to prostřednictvím odkazu **přidej nový příspěvek**, který je připojen ke každému článku či zprávě (odkaz označen na obrázku č. 11) nebo se prostřednictvím odkazů v rubrice **Nejžhavější diskuze** zapojit do diskuzí k nejaktuálnějším tématům. K dispozici je i anglicko-český a česko anglický slovník pojmů, které se týkají této problematiky, a to ihned na úvodní straně.

Obrázek č. 11: Přidej nový příspěvek

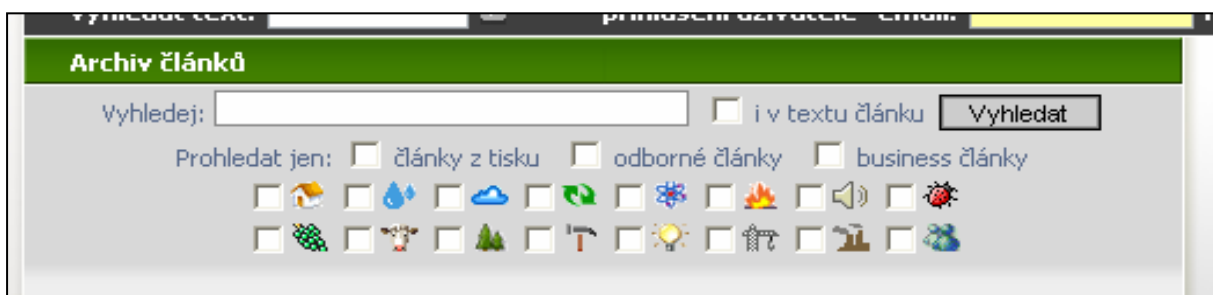

Zdroj: EnviWeb

Při prvním kontaktu mohou tyto stránky vzbudit dojem nepřehlednosti z důvodu značné obsáhlosti a to zejména u laiků v oboru. Z hlediska přístupnosti lze říci, že přes některé nedostatky, zde nejsou rozsáhlejší problémy. Odkazy jsou buď identifikovatelné pomocí jednoznačně pochopitelného kontextu, konkrétně pomocí bloku navigačních odkazů nebo jsou od ostatního textu odlišeny barvou a značkou, některé jsou však rozlišeny pouze

barvou, kterou nemusí někteří uživatelé vzhledem ke svému hardwarovému vybavení nebo zdravotnímu stavu správně interpretovat. Netextové prvky jsou opatřeny textovou alternativou, výjimku však tvoří formulář vyhledávacího systému, který je k dispozici v archivu odborných článků, archivu business článků i u archivu aktualit. V tomto formuláři jsou některá zaškrtačací pole, která uživateli slouží k určení kritérií, na základě kterých se má prohledávat, doplněna obrázkem nesoucím určité významové sdělení, který ale není opatřen textovou alternativou, znázorněno na obrázku č. 12.

Obrázek č. 12: Formulář

Zdroj: EnviWeb

Provozovatelem tohoto serveru je společnost EnviWeb s.r.o., mezi její činnosti nepatří jen provozování tohoto portálu, ale také tvorba specializovaného softwaru pro životní prostředí, marketing a poradenství v tomto oboru.

3.4 Společnost pro trvale udržitelný život (STUŽ)

Obrázek č. 13: Logo STUŽ

Dostupné na: <http://www.stuz.cz/>

Zdroj: STUŽ

Jedná se o stránky Společnosti pro trvale udržitelný život (STUŽ), což „je dobrovolná nezisková nevládní organizace (občanské sdružení), která vznikla v září 1992 z iniciativy prvního ministra životního prostředí Československa Josefa Vavrouška. Základním cílem Společnosti je hledání cest směřujících k trvale udržitelnému vývoji lidské společnosti, k přiblížování se ideálům humanismu a zároveň ideálům harmonie vztahů mezi člověkem a přírodou, s cílem zachovat život ve všech jeho formách a chránit přírodu jako celek, a to s

vědomím odpovědnosti vůči dnešním i budoucím generacím. Svou činnost zaměřuje na zkoumání a vytváření předpokladů trvale udržitelného způsobu života na místní, regionální, národní i globální úrovni.“¹²

Na úvodní stránce návštěvník najde značné množství odkazů, které se týkají z větší části samotné Společnosti pro trvale udržitelný život, prostřednictvím nichž jsou poskytnuty veškeré informace o činnosti, členech, stanovách, kontaktech, pobočkách, projektech, akcích tohoto sdružení, dále jsou zde k dispozici ke stažení jednotlivá čísla zpravodaje STUŽ. Kromě toho velkou část úvodní strany zabírají aktuality, týkající se dané problematiky, ke každé aktualitě je připojena značka, která danou aktualitu zařazuje do oblastí uvedených na obrázku níže:

Obrázek č. 14: Symboly

Zdroj: STUŽ

Pokud návštěvník stránek klikne na daný symbol, zobrazí se mu archiv veškerých informací, které byly do dané oblasti zařazeny, tato skutečnost může uživateli významně usnadnit hledání konkrétní informace. Je zde také možnost využít odkaz Rozšířené vyhledávání, který zpřístupní přehledný formulář, ve kterém uživatel určí kritéria, na základě kterých se má prohledávat databáze článků a zpráv, které se objevily na stránkách STUŽ, nebo je zde možnost hledaný výraz zadat přímo do vyhledávacího pole na úvodní stránce. Návštěvník stránek může projevit i svůj vlastní názor a to prostřednictvím rubriky **Anketa**, nebo díky odkazu **Přidat komentář**, který je připojen ke každému článku.

¹²[17] DLOUHÝ, Jiří. *Co jsme*. Společnost pro trvale udržitelný život [online]. 2003, [cit. 2007-20-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.stuz.cz/view.php?cislocianku=2003090001> >.

Obrázek č. 15: Rozšířené vyhledávání

Hledaný text	<input type="text"/>
Hledání omezit na autora	- žádné omezení -
Hledání omezit na téma	- žádné omezení -
Hledání omezit na	celý článek
Výsledek třídit dle	data (sestupně)
Vztah mezi vyhledávanými slovy	nebo
<input type="button" value="Vyhledat"/>	

Zdroj: STUŽ

Z hlediska přístupnosti těchto stránek je důležité zmínit, že netextové prvky nesoucí určitý význam, jsou opatřeny textovou alternativou, nedochází k žádné manipulaci s uživatelským prostředím bez přímého příkazu uživatele, formulářové prvky jsou označeny výstižným nadpisem, odkazy vystihují svůj cíl bez okolního kontextu a současně jsou odlišeny od ostatního textu a to nejen barvou. Problémem těchto stránek jsou odkazy (například odkazy na zpravodaje STUŽ), které zpřístupňují jiný obsah než je webová stránka, na tuto skutečnost není uživatel žádným způsobem upozorněn, není mu poskytnuta žádná informace o typu a velikosti souboru.

3.5 Univerzita Karlova v Praze, Centrum pro otázky životního prostředí (COŽP)

Obrázek č. 16: Logo COŽP

Dostupné na: <http://www.cozp.cuni.cz/>

Zdroj: COŽP

Centrum Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí, které bylo zřízeno 1. ledna 1992, ale svou činnost zahájilo až v květnu téhož roku. Úkolem Centra je „mimo jiné zajišťovat poradní a expertní podporu rektorovi a dalším představitelům Univerzity, získávat, zpracovávat a zprostředkovávat informace týkající se otázek životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje o studijních programech, celoživotním vzdělávání a výuce realizovaných na jednotlivých fakultách a součástech Univerzity, případně i na jiných vysokých školách.

Centrum má iniciovat vznik studijních programů, oborů a předmětů, spolupracovat při jejich akreditaci a vyhledávat témata bakalářských, diplomových, rigorózních a disertačních prací a podle potřeby se podílet na výukové a další pedagogické činnosti jednotlivých fakult Univerzity. Centrum má samostatně rozvíjet vědeckou a výzkumnou činnost a v této věci také spolupracovat jak s jinými pracovišti Univerzity, tak i s dalšími odbornými pracovišti v České republice i v zahraničí. Důležitým úkolem je navazovat kontakty se zahraničními institucemi i odborníky v příslušných oborech. Se svými výsledky má Centrum vhodnými publikačními formami včetně elektronické průběžně seznamovat širokou občanskou i odbornou veřejnost a podle kapacitních možností být informační základnou pro dotazy, konzultace a expertízy oblasti životního prostředí a trvale udržitelného rozvoje.“¹³

Hlavními odkazy na této stránce jsou:

- Aktuality
- O Centru
- Environmentální ekonomie
- Indikátory udržitelného rozvoje
- Environmentální vzdělávání
- Environmentální informace
- Doktorský program environmentálního studia
- Projekty
- Spolupráce
- Kontakty

Prostřednictvím odkazu **Aktuality** získá zájemce informace o mnohém, co se právě děje v oblasti životního prostředí a oblastech souvisejících tedy i trvale udržitelného rozvoje. Konkrétně se jedná o aktuální zprávy o konferencích, seminářích, projektech, diskusích, novinkách ve studijních programech, atd. Často jsou zde k dispozici ke stažení aktuální sborníky konferencí, skripta, prezentace ze seminářů, atd.

V rubrice **O Centru** se návštěvník stránek dozví vše o historii, organizačním řádu, pracovnících, vědecké radě Centra Univerzity Karlovy pro otázky životního prostředí.

---

¹³[16] DLOUHÝ, Jiří. *Co je Centrum pro otázky životního prostředí UK*. Centrum pro otázky životního prostředí UK [online]. 2006, [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.stuz.cz/view.php?cisloclanku=2003090001>>.

V sekci **Environmentální ekonomie** jsou poskytovány především informace o aktivitách, projektech, seminářích, konferencích, které COŽP uskutečnilo nebo je plánuje, a které se zabývají otázkami ekonomie ve vztahu k životnímu prostředí a trvalé udržitelnosti. Konkrétně je zde možné čerpat například informace o ekologické daňové reformě, environmentálním účetnictví, atd.

Část **Indikátory udržitelného rozvoje** obsahuje rozsáhlé množství informací o indikátorech trvalé udržitelnosti, zejména je zde objasněno, co vlastně tyto indikátory jsou, jak se dělí, k čemu se využívají, atd.

Pod názvem **Environmentální vzdělávání** lze získat informace o těch činnostech Centra, které vychází ze skutečnosti, že vzdělání je do budoucna považováno za jednu z nejdůležitějších podmínek trvalé udržitelnosti. Kromě informací o již konaných či plánovaných konferencích, kurzech a seminářích, je možné přes položku **Rozcestníky** využít odkazy vztahující se ke vzdělávání k udržitelnému rozvoji.

Po kliknutí na odkaz Environmentální informace, se zpřístupní odkazy: **Virtuální knihovna, Odkazy, Rozšíření EU, Informační zdroje o EU, Zahraniční zdroje informací, Environmentální informace ve světě, Ostatní odkazy**. Tuto sekci je vhodné využít zejména při hledání informačních zdrojů k dané problematice.

Část **Doktorský program Environmentálního studia** je určen především studentům vysokých škol. Veškeré informace o tomto oboru jsou poskytnuty prostřednictvím odkazů: **Proč nový studijní program, Příjímání zkoušky, Studijní plán, Uplatnění absolventa, Oborová rada a školitelé**.

V Sekci **Projekty**, je uživatel upozorněn na skutečnost, že tato část je ve výstavbě a nejsou do ní doposud zahrnuty všechny projekty v Centru řešené.

Po kliknutí na odkaz **Kontakty** se otevře pouze prázdná stránka, kontakty na pracovníky COŽP je možné získat v části **O Centru**.

Z hlediska přístupnosti je možné na těchto stránkách zaznamenat určité problémy. Jedná se především o znak Karlovy Univerzity, který slouží jako odkaz na její oficiální webové stránky, a dále pak o obrázek britské vlajky, jež slouží k přepnutí na verzi stránek v anglickém jazyce. Oba dva tyto netextové znaky, které nesou určité významové sdělení,

nejsou opatřeny textovou náhradou. Dále uživatel není u některých odkazů, které vedou k jinému obsahu, než je webová stránka, o této skutečnosti informován, není u nich uveden ani typ souboru ani jeho velikost.

3.6 Internetová brána www.agenda21.cz

Obrázek č. 17: Logo portálu

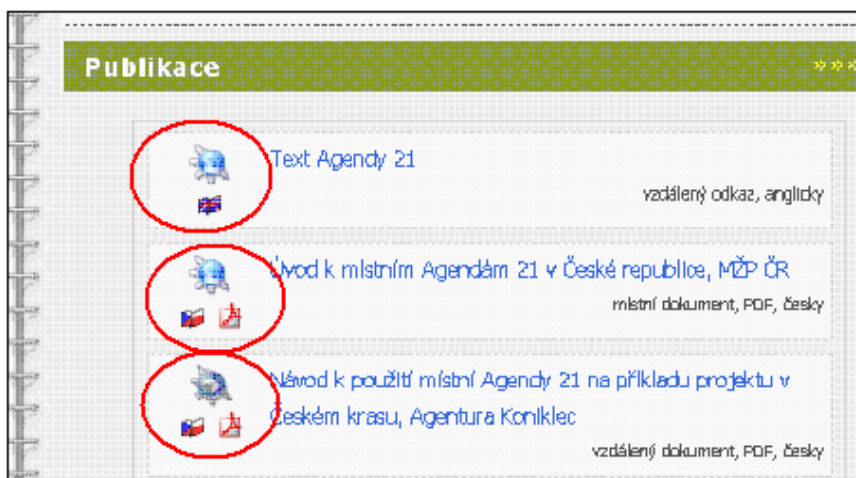

Dostupné na: <http://www.agenda21.cz/>

Zdroj: www.agenda21.cz

Tyto stránky jsou určeny pro první kontakt s problematikou Agendy 21. Přinášejí základní informace o tématu a nasměrují zájemce k dalším zdrojům. Pokud má návštěvník zájem může absolvovat i krátkou virtuální procházku tématem nebo využít odkaz na text Agendy 21, prostřednictvím kterého je přesměrován na stránku Spojených národů, tady ale není k dispozici český překlad. Dále může využít například odkazu Historie MA 21 v ČR, kde se dozví vše o vzniku MA 21 a jejím dalším vývoji v České republice. Pod názvem Publikace najde nabídku dokumentů, každý odkaz na dokument je pro uživatele přehledně označen značkami, pomocí nichž je rozlišeno, zda se jedná o místní či vzdálený odkaz nebo dokument, v jakém jazyce případně formátu je dostupný – označeno na obrázku č. 18.

Obrázek č. 18: Značení odkazů

Zdroj: www.agenda21.cz

V části **Příklady dobré praxe** a **Další odkazy** získá návštěvník stránek odkazy na domácí i zahraniční organizace, hnutí, atd., zabývající se MA 21.

Dále je zde možnost zapojit se do kritického fóra, které je ale v současné době uzavřeno.

Na těchto stránkách je možné zaznamenat řadu nedostatků z hlediska přístupnosti. Některé z odkazů jsou odlišeny od okolního textu pouze barvou, což znevýhodňuje uživatele, kteří z důvodu zdravotního postižení nebo zastaralého hardwarového vybavení nemohou barvy správně interpretovat. Řada odkazů navíc není funkční. K odkazu vedoucímu k jinému obsahu než je webová stránka, je sice připojena značka typu souboru, o který se jedná (viz obrázek), ale tento symbol není nahrazen textovou alternativou a není zde ani informace o velikosti tohoto souboru.

3.7 Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR)

Obrázek č. 19: Logo NSZM ČR

Dostupné na: <http://www.nszm.cz/>

Zdroj: NSZM ČR

„V roce 1988 iniciovala OSN - Světová zdravotní organizace (WHO) mezinárodní Projekt Zdravé město (WHO Healthy Cities Project), ke kterému přizvala nejvýznamnější evropské metropole. Za patnáct let trvání projektu vzniklo v Evropě 1300 Zdravých měst ve 31 zemích. Zdravá města realizují místní Agendy 21, jsou součástí Evropské kampaně udržitelných měst a obcí (Aalborgská charta).

Po roce 1989 se myšlenky uvedeného projektu začaly realizovat i ve městech České republiky. V roce 1994 vytvořilo jedenáct aktivních měst asociaci s názvem Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR). Od roku 2003 je asociace otevřena všem formám municipalit. Asociaci dnes tvoří několik desítek měst, obcí, mikroregionů a krajů.

Řádní členové asociace se zapojují do postupu strategického rozvoje v souladu s požadavky EU: udržitelným rozvojem a aktivním zapojením veřejnosti do diskusí o současných záměrech i o místní či regionální budoucnosti.

Postup k vizi "Zdravého města, obce, regionu" samozřejmě není pouze záležitostí vedení municipality, zastupitelstva či úřadu - neobejde se bez každodenní úzké spolupráce s řadou místních odborných i nevládních partnerů (odborných institucí, nevládních organizací, škol, firem) i s nejširší veřejností.

Ve Zdravých městech, obcích a regionech můžete najít praktickou ukázkou, co v praxi znamenají pojmy místní Agenda 21 (podpora udržitelného rozvoje na místní úrovni s aktivním zapojením veřejnosti) i LEHAP (místní akční plán zdraví a životního prostředí) - a zejména celková "dobrá správa věcí veřejných" (good governance).

V souhrnu lze říci, že Zdravá města, obce a regiony se promyšleně snaží utvářet město (obec, region) jako kvalitní a příjemné místo pro život na základě dohody s obyvateli. Věří, že občané získají "zdravý patriotismus", že lidé budou svou komunitu i krajinu považovat za svůj domov a budou o ně také takto pečovat.¹⁴

V roce 1994 vytvořilo jedenáct aktivních měst asociaci s názvem Národní síť Zdravých měst České republiky (NSZM ČR). Od roku 2003 je asociace otevřena všem formám municipalit. Asociaci dnes tvoří několik desítek měst, obcí, mikroregionů a krajů.“

Na portálu NSZM ČR je možné získat především informace o organizaci samotné, o jejích členech, podmínkách členství. Rubriky **Očekávané akce** a **Proběhlé akce** zpřístupňují zprávy o plánovaných a proběhlých akcích. V části **Ostatní** jsou poskytovány ke stažení aktuální čísla Zpravodaje NSZM ČR. V oddílu s označením **Témata** jsou k dispozici tyto odkazy :

- Veřejná správa a strategický rozvoj
- Životní prostředí
- Zdravý životní styl
- Volný čas, sport, kultura

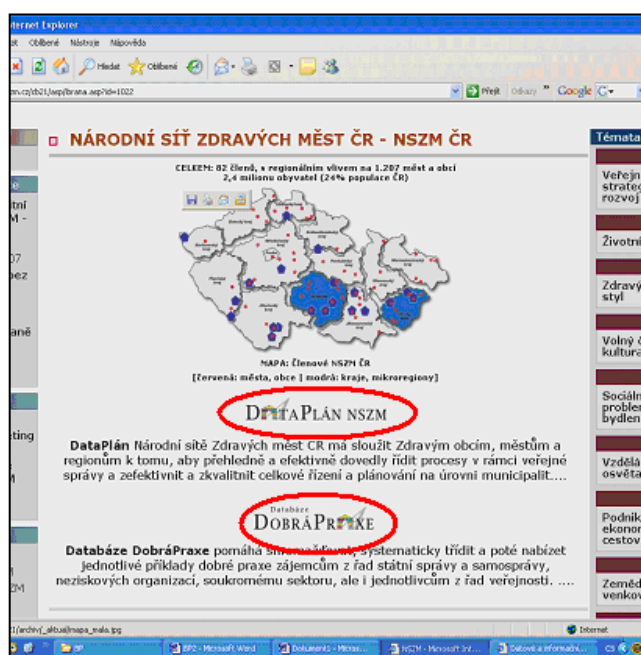
¹⁴[26] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *Co je NSZM ČR* [online]. 2007 [cit. 2007-20-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.nszm.cz/cb21/asp/ibrana.asp?id=5842> >.

- Sociální problematika, bydlení
- Vzdělávání a osvěta
- Podnikání, ekonomika, cestovní ruch
- Zemědělství a venkov
- Doprava
- Globální problematika

Díky nim je možné získat informace, dokumenty, atd., týkající se vždy problematiky uvedené v názvu odkazu ve vztahu k NSZM ČR.

Na obrázku č.20 jsou označeny další odkazy, které jsou na úvodní stránce k dispozici. Konkrétně se jedná o odkazy **DataPlán NSZM** a **Databáze DobráPraxe**.

Obrázek č. 20: Odkazy

Zdroj: NSZM ČR

Po kliknutí na **DataPlán NSZM** se zobrazí webová stránka s URL adresou <http://www.dataplan.cz/>, na které je k dispozici odkaz **VSTUPNÍ STRÁNKA** DataPlánu NSZM, prostřednictvím které je možné vstoupit do DataPlánu NSZM. „DataPlán NSZM je nový **internetový software**, který slouží městům, obcím, mikroregionům a krajům k tomu, aby ve veřejné správě měly pořádek a přehled. Navíc jsou hlavní informace prostřednictvím

internetu bez problému **přístupné široké veřejnosti**. DataPlán NSZM může **využívat každá municipalita – od malé obce až po kraj** - k tomu, aby byla ve svém území schopna sladit priority a cíle v jednotlivých oblastech rozvoje a zároveň přehledně sledovat, jaké finanční prostředky a s jakým efektem jsou do těchto priorit rozděleny. DataPlán NSZM zcela prakticky ukazuje propojení expertních strategických plánů s komunitními plány a jejich vazbu na aktuální rozpočty. Silnou stránkou DataPlánu NSZM je sledování projektové kapacity pro zdroje EU a možností financování v jakémkoliv území a v širokém spektru tématických oblastí.“¹⁵

Prostřednictvím odkazu **Databáze DobráPraxe** dojde k přesměrování na URL adresu **<http://www.dobrapraxe.cz/>**, tady se rovněž nachází odkaz **VSTUPNÍ STRÁNKA** databáze DobráPraxe ke vstupu do databáze. „Každé město, obec či region při svém rozvoji často naráží na nejrůznější problémy či úkoly, které si žádají neotřelá, originální a hlavně efektivní řešení. Obce, regiony, ale i neziskové organizace, školy, místní podniky a další vymýšlejí projekty a realizují aktivity, které napomáhají zlepšit jejich služby, uspořit finance či zvýšit povědomí o určitém tématu - jednoduše řečeno přispívají ke kvalitě života. Přinášejí tak řadu inovativních, pozoruhodných a praktických řešení nejrůznějších problémů. Tyto postupy nazýváme **příklady dobré praxe**. Veřejně přístupná Databáze DobráPraxe slouží jako přehledný a uživatelsky přátelský internetový nástroj, který pomáhá jednotlivé příklady shromažďovat, systematicky třídit a poté nabízet zájemcům z řad státní správy a samosprávy, neziskových organizací, soukromému sektoru, ale i jednotlivcům ze zainteresované veřejnosti.“¹⁶

Pokud se pozornost zaměří na přístupnost stránek, je nutné zmínit, že odkazy na zejména na úvodní stránce jsou odlišeny od okolního textu zejména prostřednictvím jednoznačně pochopitelného kontextu, konkrétně bloku navigačních odkazů, další odkazy jsou rozlišeny prostřednictvím tučného písma, jiné pomocí podtržení. U odkazů, které otevírají jiný obsah, než je webová stránka, je o této skutečnosti uživatel informován

---

¹⁵ [27] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *DataPlán NSZM podporuje moderní řízení měst, obcí a regionů* [ONLINE]. 2006 [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://dataplan.nszm.cz/index.shtml?apc=asA> >.

¹⁶ [28] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *Dobrá praxe: Inovativní řešení jako inspirace pro aktivní města, obce a regiony* [ONLINE]. 2006 [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.dobrapraxe.cz/index.shtml?apc=jsA-5> >.

prostřednictvím popisku, který se objeví, pokud se nad odkaz přiblíží kurzorem myši, chybí ale informace o velikosti souboru.

3.8 Hnutí DUHA

Obrázek č. 21: Logo DUHA

Dostupné na: <http://www.hnutiduha.cz/>

Zdroj : Hnutí DUHA

„DUHA s úspěchem prosazuje ekologická řešení, která zajistí zdravé a čisté prostředí pro život každého z nás. Mezi činnosti, které toto hnutí provozuje, patří návrhy konkrétních opatření, které by měly napomáhat ke snížení znečištění vzduchu a vody, které pomohou redukovat množství odpadu, zbavit potraviny toxických látek. Součástí práce této organizace je také jednání s úřady, návrhy zákonů, kontrola průmyslových firem, pomoc lidem, rady domácnostem, výzkum, informování novinářů i spolupráce s obcemi. „Hnutí DUHA působí celostátně, v jednotlivých městech a krajích i na mezinárodní úrovni. Je českým zástupcem Friends of the Earth International, největšího světového sdružení ekologických organizací.”¹⁷

Na své webové stránce, poskytuje DUHA informace o sobě, svých vizích, úspěších, členech, místních skupinách, své práci a programu. Volně ke stažení ve formátu pdf jsou zde k dispozici výroční zprávy, stanovy a další dokumenty týkající se Hnutí DUHA. Přes odkaz **Publikace** je přístupný seznam publikací Hnutí DUHA, které je možno rovněž ve formátu PDF stáhnout zdarma. V rubrice **Hnutí DUHA a vy** se návštěvník dozví, jak může pomoci konkrétně on a co má udělat, pokud se chce stát členem této organizace.

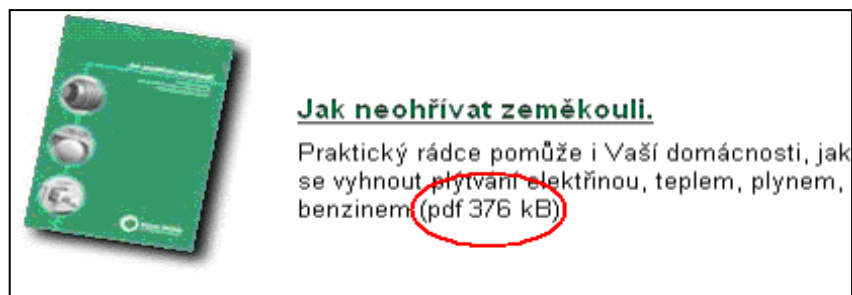
Z hlediska přístupnosti zde nelze zaznamenat téměř žádné nedostatky, některé odkazy jsou dokonce doplněny i o textový popis, který se objeví v případě, že se k danému odkazu přiblížíme kurzorem myši. U veškerých typů souborů, které zpřístupňují jiný typ souborů, než

---

¹⁷ [21] HNUTÍ DUHA. *Kdo jsme* [online]. 2007 [cit. 2007-23-04]. Dostupné na WWW: <<http://www.hnutiduha.cz/index.php?cat=kdo>>.

je webová stránka, je na tuto skutečnost uživatel upozorněn, prostřednictvím zkratky, která přísluší danému typu dokumentu, samozřejmou součástí je i údaj o velikosti daného souboru, jak je znázorněno na obrázku níže .

Obrázek č. 22: Údaje o souboru

Zdroj: Hnutí Duha

3.9 Ústav pro ekopolitiku, o.p.s (ÚEP)

Obrázek č. 23: Logo ÚEP

Dostupné na: <http://ekopolitika.cz/>

Zdroj: ÚEP

Ústav pro ekopolitiku, o.p.s. (ÚEP) je nestátní nezisková organizace, jejímž hlavním posláním je rozvíjet a v praxi uplatňovat myšlenky a principy udržitelného rozvoje - konceptu, který umožňuje vzájemně propojit uspokojování lidských potřeb a hospodářskou prosperitu s ohleduplností k životnímu prostředí.

Na webové stránce Ústavu jsou prezentovány informace týkající se životního prostředí, v souvislosti s tím trvale udržitelného rozvoje a oblastí souvisejících. Zejména prostřednictvím odkazů **Projekty** je možné si prohlédnout seznam projektů, po kliknutí na příslušný projekt se zobrazí vše potřebné, **Archiv projektů**, tato rubrika obsahuje odkazy na již proběhlé projekty, prostřednictvím kterých získáme informace o nich, a část **Publikace** nabízí ke stažení publikace a výroční zprávy ÚEP.

Za hlavní nedostatek z hlediska přístupnosti je možné označit především skutečnost, že u odkazů, které vedou k jiným typům souborů a nikoli na webovou stránku, je ikona, která popisuje typ souboru, ale v textové alternativě není uveden název tohoto typu souboru, a

chybí i údaj o velikosti souboru. Netextové prvky nesoucí určité významové sdělení, jsou v mnohých případech opatřeny textovou alternativou v anglickém jazyce, což u české verze nelze považovat za příliš zdařilé.

3.10 Timur- Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj

Obrázek č. 24: Logo Timur

Dostupné na: <http://www.timur.cz/>

Zdroj: Timur

„**Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj, o.s. (TIMUR)**. vznikla v roce 2002 za významného přispění MŽP jako platforma pro zavádění sady Společných evropských indikátorů (ECI) v rámci kampaně Evropské komise „Towards local sustainability profile – Common European Indicators“.

Jde o sdružení **nestátních neziskových organizací a partnerských měst**, jehož posláním je podporovat udržitelný rozvoj měst, obcí a jejich sdružení v ČR zaváděním místních indikátorů udržitelného rozvoje. Do roku 2005 tvořily TIMUR tři organizace: **Ústav pro ekopolitiku, o.p.s.**, **Agentura Koniklec** a **REC ČR** (Regionální Environmentální Centrum v České republice).

V květnu 2005 došlo k transformaci právně neukotvené iniciativy TIMUR na občanské sdružení. Důvodem byla:

- větší transparentnost vůči partnerským městům,
- zvýšení organizační efektivity a
- jednodušší financování.

TIMUR metodicky pomáhá **zavádět a vyhodnocovat indikátory ECI** a další typy indikátorů v městech a mikroregionech ČR a dále jedná z dalšími městy ČR.

Dále organizuje akce pro veřejnost, které slouží pro výběr indikátorů občany a popularizaci problematiky udržitelného rozvoje, následné plánovací akce, semináře a odborné konference.

Výsledky ze sledování indikátorů pravidelně zveřejňuje na internetových stránkách. TIMUR spolupracuje s mnoha organizacemi, které se zabývají udržitelným rozvojem a indikátory jak v ČR, tak v zahraničí (Belgie, Slovensko).“¹⁸

Na úvodní webové stránce tohoto sdružení jsou k dispozici tři odkazy: **TIMUR, Města, Indikátory.**

Odkaz TIMUR zpřístupňuje stránky s veškerými informacemi o samotném sdružení, tedy o jeho stanovách, historii, zakládajících organizacích, akcích TIMUR, sponzorech, aktualitách, důležitých dokumentech, atd.

Internetová stránka, která se otevře prostřednictvím odkazu Města, obsahuje odkazy na jednotlivá města, která jsou partnerskými městy Timur. Po kliknutí na dané město se zobrazí základní informace o městě a zároveň seznam těch Společných evropských indikátorů (ECI= European Common Indicators), které dané město využívá pro hodnocení svého vývoje směrem k udržitelnosti.

Prostřednictvím posledního odkazu Indikátory se otevře webová stránka obsahující odkazy:

- **Výsledky indikátorů ECI**

Prostřednictvím tohoto odkazu lze získat přehled výsledků jednotlivých indikátorů ECI v partnerských městech.

- **Burza indikátorů**

Tento odkaz zpřístupňuje „funkční a pravidelně aktualizovaný databázový nástroj pro výběr vhodných indikátorů místního a regionálního udržitelného rozvoje. „Burza je určena pro následující skupiny uživatelů v ČR:

- Zástupci obcí

---

¹⁸ [38] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Co je TIMUR* [online]. 2006 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW: <http://www.timur.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=29>.

- Zástupci měst
- Zástupci mikroregionů
- Zástupci krajů
- Experti a zájemci o indikátory udržitelného rozvoje

V současné době existuje několik mezinárodně uznávaných sad indikátorů místního a regionálního udržitelného rozvoje obsahujících několik set indikátorů. Sledování a využívání takového množství různých indikátorů na místní úrovni v ČR by bylo nejen neúměrně drahé a administrativně náročné, ale i zbytečné. Každé město, mikroregion či kraj se ve svých rozvojových aktivitách zaměřuje na několik prioritních okruhů (např. doprava, rozvoj podnikání či cestovní ruch). Burza umožňuje pomocí různých filtrů (klíčová slova, názvy oblastí, podoblastí a sad či fulltextové vyhledávání) nalézt všechny relevantní indikátory ke zvolené oblasti či tématu. Poskytuje praktický nástroj pro všechny zájemce na místní a regionální úrovni, kteří postrádají metodické nástroje pro objektivního hodnocení vývoje svých obcí či regionů. Burza obsahuje ke dni 08. 01. 2007 - 133 indikátorů. Uživatel u každého z nich nalezne v tzv. sestavě základní popis a další informace nutné pro jeho sledování.¹⁹

---

¹⁹ [39] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Úvod* [online]. 2005 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW: < http://www.timur.cz/index.php?option=com_wrapper&Itemid=68 >.

Obrázek č. 25: Burza indikátorů

Burza indikátorů udržitelného rozvoje na místní úrovni v2.0

[Hlavní stránka](#) [Fulltextové vyhledávání](#) [Hledat podle oblasti, podoblastí a sad](#) [Hledat podle klíčových slov](#)

Fulltextové vyhledávání v databázi

Hledaný řetězec:

Spojovat slova jako: AND OR Pouze tuto frázi

Hledat v těchto sloupcích: v českém názvu v anglickém názvu v definici

Zdroj: TIMUR

- **Co je indikátor**

V této části je objasněno, co to indikátory trvale udržitelného rozvoje jsou a k čemu slouží.

- **Indikátory ECI/TIMUR**

Zde je k dispozici seznam a charakteristika jednotlivých indikátorů ECI/TIMUR.

- **Zrcadlo místní udržitelnosti**

„Zrcadlo místní udržitelnosti je název edice, ve které jsou vydávány jednotlivé publikace, které se zabývají indikátory udržitelného rozvoje. Nejedná se o pravidelně vycházející publikace, nýbrž o výstupy konkrétních projektů, jejichž realizátorem, partnerem nebo neformální spolupracující organizací je buď občanské sdružení TIMUR nebo jeho zakládající organizace (Agentura Koniklec, Regionální environmentální centrum ČR, Ústav

pro ekopolitiku). Základem pro zařazení publikace do edice "Zrcadel" je její souvislost s hodnocením místní udržitelnosti měst a regionů ČR."²⁰

Velmi zajímavě je na těchto stránkách řešeno upozornění na obsah jiného typu, než je webová stránka, k odkazu na takovýto typ souboru je připojena ikona písmene „i“, na kterou když uživatel přiblíží kurzor myši, zobrazí se tabulka s veškerými důležitými informacemi o daném souboru. Veškeré netextové prvky jsou zde opatřeny textovou náhradou. Z hlediska přístupnosti tedy na těchto stránkách nelze zaznamenat větší nedostatky.

3.11 Český statistický úřad (ČSÚ)

Obrázek č. 26: Logo ČSÚ

Dostupné na: <http://www.czso.cz/>

Zdroj: ČSÚ

Portál Českého statistického úřadu poskytuje v přehledné formě statistické informace z různých oblastí široké veřejnosti, je možné zde nalézt i výsledky analýzy trvale udržitelného rozvoje v České republice, konkrétně se jedná o dokumenty s těmito názvy - Evropská strategie udržitelného rozvoje a její ukazatele, Ekonomický rozvoj, Chudoba a sociální vyloučení, Stárnutí obyvatelstva, Veřejné zdraví, Klimatické změny a energie, Vzorce výroby a spotřeby, Hospodaření s přírodními zdroji, Doprava, Kvalita veřejné správy, Globální partnerství, Závěrečné shrnutí, Sada hlavních ukazatelů udržitelného rozvoje (zachyceno na obrázku níže), Struktura systému databáze indikátorů udržitelného rozvoje Eurostatu, Příklad. Všechny jsou ve formátu PDF a jsou volně ke stažení.

---

²⁰ [40] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Zrcadlo místní udržitelnosti* [online]. 2006 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW: < http://www.timur.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=185&Itemid=130 >.

Tabulka č. 1: Sada hlavních ukazatelů udržitelného rozvoje EU

	Česká republika	Evropská unie (25)
HDP na 1 obyvatele	√	√
Míra rizika chudoby po sociálních dávkách	√	?
Poměr závislosti osob v poproduktivním věku	x	x
Očekávaný počet let zdravého života	?	√ (EU 15)
Celkové emise skleníkových plynů	√	?
Hrubá vnitrozemská spotřeba energie	-	x
Domácí materiálová spotřeba	?	? (EU 15)
Trendy v populaci zemědělského ptactva	x	x
Výlovy ryb nad bezpečné biologické limity	-	x
Celková spotřeba energie v dopravě	x	x
Důvěra občanů v instituce EU	√	?
Oficiální rozvojová pomoc	√	?

Vysvětlivky: √ - pozitivní vývoj, x – negativní vývoj, ? – nejasný vývoj, stagnace

Zdroj: ČSÚ

3.12 Zelený kruh

Obrázek č. 27: Logo Zelený kruh

Dostupné na: <http://www.zelenykruh.cz/cz/>

Zdroj: Zelený kruh

Zelený kruh je asociací nevládních neziskových organizací, které působí v oblasti ochrany životního prostředí. Zajišťuje organizační zázemí pro oborovou platformu, která slouží připojeným organizacím pro výměnu a sdílení informací a pro tvorbu společných strategií. Jeho posláním je především rozvoj občanského sektoru v oblasti ochrany životního prostředí a zapojování veřejnosti do vytváření a následné implementace politiky životního prostředí.

Z hlediska uživatele velmi přehledná úvodní stránka této asociace poskytuje odkazy, které se týkající se členství, členů, strategického plánu, k dispozici ke stažení jsou výroční zprávy od roku 2000, atd. Dále jsou zde odkazy na významné projekty asociace:

- **Hra o Zemi (www.hraozemi.cz)** Stránky "Hra o Zemi" vznikly v dubnu roku 2002 jako součást stejnojmenné celorepublikové informační kampaně před Světovým summitem o udržitelném rozvoji v Johannesburgu. Na podzim 2004 proběhla další

kampaň. Jejím tématem bylo vybídnout veřejnost k podpoře ekologických organizací a přispět tak k ochraně životního prostředí.

- **Podpora ratifikace a implementace Aarhuské úmluvy**
(<http://www.ucastverejnosti.cz>)

Při hodnocení přístupnosti těchto stránek je nutné zmínit, informace jsou zprostředkovány ve srozumitelné formě, odkazy jsou pro uživatele jasné a výstižné i bez okolního textu. Nedostatkem na těchto stránkách je skutečnost, že odkazy na jiné typy souborů jsou označeny ikonou, která vypovídá o typu tohoto souboru, ale jako u několika předchozích portálů opět chybí textová náhrada této ikony a údaje o velikosti souboru.

3.13 Internetové stránky regionálních organizací

3.13.1 Centrum Veronica HOSTĚTÍN

Obrázek č. 28: Logo Centrum Veronica Hostětín

Dostupné na: <http://www.hostetin.org/>

Zdroj: Centrum Veronica HOSTĚTÍN

Centrum zprostředkovává veřejnosti a dalším cílovým skupinám (veřejná správa, podnikatelé, řemeslníci, žáci a studenti) vzdělávání o udržitelném regionálním rozvoji a způsobech, jakými k němu dospět. Internetové stránky tohoto centra jsou určeny především obyvatelům oblasti Bílých Karpat, kteří se zde dozví o veškerém dění, týkajícím se dané problematiky na tomto území a díky odkazům: Voda, Energie, Stavění, Ovoce, Krajina, Kultura, získají veškeré informace o projektech tohoto centra.

3.13.2 Společnost pro Jizerské hory

Obrázek č. 29: Logo Společnost pro Jizerské hory

Dostupné na: <http://www.projizerky.cz/>

Zdroj: Společnost pro Jizerské hory

Společnost pro Jizerské hory vznikla roku 1999 a jejím zřizovatelem je Nadace pro záchranu a obnovu Jizerských hor. Hlavním důvodem její existence je obnova přírodních hodnot a krajinného rázu Jizerských hor.

Ke splnění tohoto cíle poskytuje tyto služby:

- „realizace projektů k obnově přírodních a krajinných hodnot
- organizace seminářů a odborných setkání
- organizace vzdělávacích akcí
- **propagování strategie trvale udržitelného rozvoje**
- zprostředkování v oblasti výzkumu
- podpora rozvoje neziskového sektoru²¹

3.13.3 Společnost pro trvale udržitelný rozvoj Šluknovska

Dostupné na: <http://www.sluknovsko.unas.cz>

Hlavní činností společnosti je podpora opatření, které vedou k **trvale udržitelnému rozvoji** česko-německého pohraničí, regionu Šluknovského výběžku v oblasti sociální, kulturní, cestovního ruchu a také ochrany životního prostředí a přírody.

Jde především o realizaci programů, projektů a činností na území České republiky, ale i přeshraničního charakteru, které jsou zaměřeny na lokální a regionální rozvoj, ekologicky šetrnou turistiku, zlepšení komunikace, kulturní a vzdělávací akce.

3.14 Internetové stránky zahraničních organizací

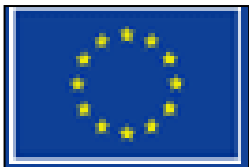
V této kapitole je poskytnut přehled internetových stránek zahraničních organizací, působících v oblasti trvale udržitelného rozvoje, který by mohl být užitečný pro uživatele se znalostí cizích jazyků, zejména jazyka anglického

---

²¹ [32] SPOLEČNOST PRO JIZERSKÉ HORY. *O společnosti* [online]. 2007 [cit. 2007-26-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.projizerky.cz/> >.

3.14.1 Evropská unie

Obrázek č. 30: Logo EU

Dostupné na : <http://www.europa.eu/>

Zdroj: EU

Evropská unie patří na evropské úrovni mezi nejvýznamnější organizace, které prosazují principy trvale udržitelného rozvoje, zdůrazňují důležitost aktivní účasti občanů v rozhodovacích procesech. K dispozici je i český portál Evropské unie a to na URL adrese http://europa.eu/index_cs.htm, zde je sice možné získat některé informace v českém jazyce, ale většina odkazů nemá českou verzi, proto je uživatel přesměrován na verzi v anglickém jazyce, z tohoto důvodu je také tento informační zdroj zařazen mezi zahraniční.

3.14.2 Světová podnikatelská rada pro udržitelný rozvoj (WBCSD)

Obrázek č. 31: Logo WBCSD

Dostupné na: <http://www.wbcsd.org/>

Zdroj: WBCSD

Tyto stránky jsou přístupné v anglickém jazyce, jsou zde představovány především obchodní studie řešené v souladu s udržitelným rozvojem, k dispozici jsou i odkazy na podnikatelské rady.

3.14.3 Komise pro udržitelný rozvoj (CSD)

Dostupné na: <http://www.un.org/esa/sustdev/csd.htm>

Organizace spojených národů společně se svou Komisí pro udržitelný rozvoj patří k nejvýznamnějším organizacím s celosvětovou působností, která svojí činností mimo jiné

přispívá k uplatňování místní Agendy 21. Konkrétně Komise pro udržitelný rozvoj vznikla roku 1992, a hlavní náplní její činnosti je sledovat, jakým způsobem probíhá uplatňování dohod uzavřených na Summitu Země v roce 1992 a to na místní, regionální, národní a mezinárodní úrovni.

3.14.4 Program OSN pro rozvoj (UNDP)

Obrázek č. 32: Logo UNDP

Dostupné na: <http://www.undp.org>

Zdroj: UNDP

Aktivita tohoto programu jsou zaměřeny na čtyři oblasti: zaměstnanost, rovnost, posílení, životní prostředí. Jako hlavní priorita je chápáno odstranění chudoby.

3.14.5 Organizace pro udržitelný rozvoj (SDI)

Obrázek č. 33: Logo SDI

Dostupné na: <http://www.sustdev.org/>

Zdroj: SDI

„Organizace pracuje v kooperaci s mezinárodními skupinami - zahrnující mezinárodní agentury jako například CSD, UNEP, Světovou energetickou radu - World Energy Council (WEC), dále pak s investičními a bankovními autoritami a mezinárodní radou pro lokálním environmentální iniciativy (ICLEI). Spravuje za přispění těchto organizací databázi rozhodujících členů na lokální úrovni, regionální a národní úrovni jakož i reprezentanty rozvojových agentur, nezávislých organizací a mezinárodních pracovníků.“²² Webové stránky přístupné v anglickém jazyce.

---

²² [14] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Zahraniční organizace k MA21*. CENIA [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007]. Dostupné na WWW: [T<http://www.cenia.cz/___C12571B20041E945.nsf/\\$pid/MZPMSFH6A>tt/](http://www.cenia.cz/___C12571B20041E945.nsf/$pid/MZPMSFH6A>tt/)

3.14.5 Mezinárodní institut pro udržitelný rozvoj (IISD)

Obrázek č. 34: Logo IISD

Dostupné na: <http://www.iisd.org/>

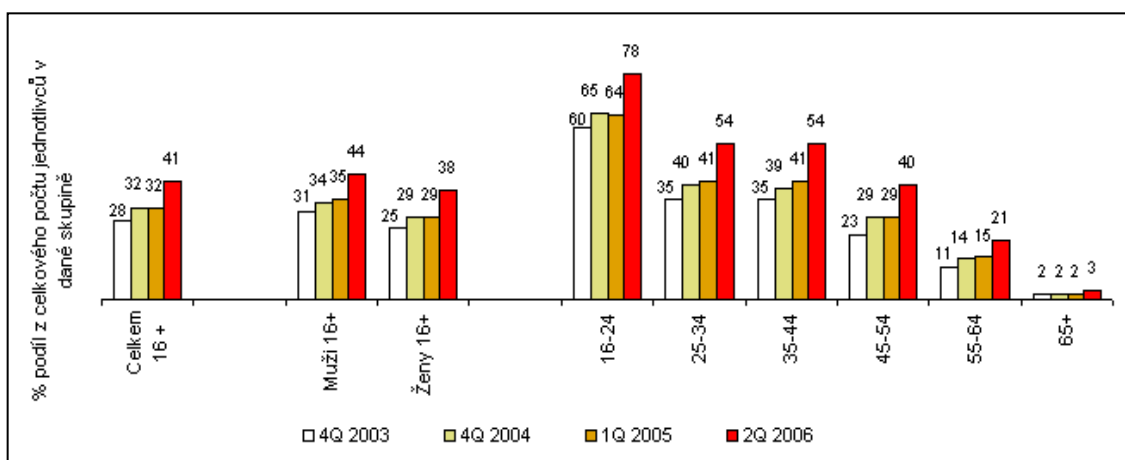
Zdroj: IISD

Mezinárodní institut pro udržitelný rozvoj se zabývá zejména : podporou mezinárodního obchodu a investic, sledováním klimatických změn, ekonomické politiky, indikátorů a to vše z hlediska trvale udržitelného rozvoje.

3.15 Překážky v přístupnosti k informacím dostupným na internetu

Překážkou v přístupnosti k informacím publikovaným prostřednictvím internetu bývá věk a dosažené vzdělání uživatele. Pro starší generaci, která si zvykla získávat vědomosti a informace z odborné literatury, se může internet jevit jako věc neznámá, nedůvěryhodná. Bariérou může být také neznalost práce na PC, což je dané tím, že starší lidé celý život počítač neznali a nyní nemají potřebu ho využívat, či se jim nechce učit novým věcem. Graf, který následuje zachycuje, jaké množství občanů z určité věkové kategorie využívá internet a právě u starší generace lze zaznamenat velmi nízké procento uživatelů.

Obrázek č. 35: Šetření o využívání internetu v domácnostech a mezi jednotlivci 2003,2004,2005,2006

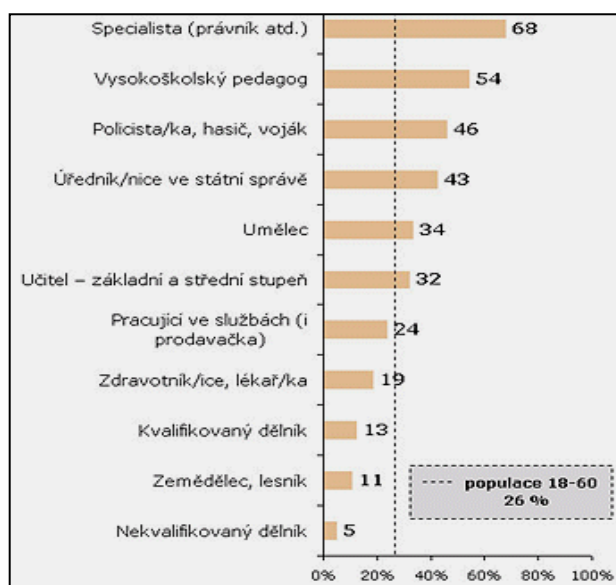

Zdroj: ČSÚ

Co se týče úrovně dosaženého vzdělání, obecně platí, že čím vyšší vzdělání, tím vyšší počítačová gramotnost, tuto skutečnost potvrzuje i graf na obrázku níže.

Tuto skutečnost se snaží řešit Ministerstvo informatiky, které podporu počítačové gramotnosti považuje za jednu ze svých priorit, tudíž v únoru 2003 zahájilo Národní program počítačové gramotnosti (NPPG), s cílem umožnit široké veřejnosti naučit se základům práce s počítačem a internetem a pomoci překonat strach z nových technologií.

Obrázek č. 36: Modelovaná počítačová gramotnost – výběr profesí 05/ 2005

Zdroj: STENMARK

4. OSTATNÍ INFORMAČNÍ ZDROJE

Nelze opomenout ani další typy informačních zdrojů, prostřednictvím kterých může veřejnost zvyšovat míru svého povědomí o koncepci trvale udržitelného rozvoje.

4.1 Tištěné informační zdroje

Tištěné informační zdroje se od elektronických odlišují téměř ve všech základních aspektech. Při hledání konkrétní informace z tiskovin není k dispozici žádný vyhledávací aparát, již vydanou knihu, článek v denním tisku nelze během pár minut zaktualizovat jako v prostředí internetu, naopak u tištěných zdrojů je jednoznačnou výhodou kvalita fyzického uspořádání. Tištěné informační zdroje tedy nejsou horší, ale jsou jednoduše jiné. Rozhodně by neměly být zavrženy nebo opomíjeny jako informační zdroj, prostřednictvím kterého lze šířit informace týkající se trvale udržitelného rozvoje a s ním souvisejících oblastí. Určitá část populace, i v současnosti, stále jako zdroj informací tištěné informační zdroje upřednostňuje. Konkrétně se jedná o knihy, časopisy, denní tisk, skripta, atd.

Příklady některých knih, ze kterých lze čerpat informace o principech, podmínkách, zásadách, atd. trvale udržitelného rozvoje:

- Environmentální politika a udržitelný rozvoj, Václav Mezřický

Environmentální politika neboli politika ochrany životního prostředí představuje programy zaměřené na prevenci i řešení problémů životního prostředí a jednání různých subjektů (státu, politických stran, neziskových organizací, jednotlivých občanů).

Kniha vysvětluje základní rizika spojená s rostoucí zátěží životního prostředí a jejich ekonomické, sociální, biologické a politické souvislosti. V centru pozornosti jsou především principy, formy i nástroje environmentální politiky, které pomáhají předcházet vzniku environmentálních problémů a řešit je na lokální, státní a globální úrovni. Klíčovým pojmem, který prochází celou knihou, je koncepce udržitelného rozvoje. Autoři rozebírají překážky realizace cílů environmentální politiky v oblasti lidského chování, kultury a hodnotových systémů, zabývají se řešením konfliktů v rámci politického systému, úlohou státních a nestátních subjektů a občanské společnosti a celou řadou dalších souvisejících témat.

- Rozvoj trvale neudržitelný, Lubomír Nátr

Autor publikace zde poukazuje na skutečnost, že lidská civilizace má jen omezené možnosti jak uspokojit své základní potřeby z přírodních zdrojů. Postupně čtenáře seznamuje s limity zemědělské produkce rostlin, problematikou získávání energie, růstem lidské populace, a omezenosti jejich dostupných zdrojů. Svou pozornost zaměřuje i na lidské hospodaření s vodními zdroji. Text je doplněn značným množstvím citací z odborné literatury, které se věnují trvale udržitelnému rozvoji lidské společnosti.

- Politika trvale udržitelného rozvoje a programy sociálního smíru při přechodu k trvale udržitelné ekonomice, Petržílek Petr

Trvale udržitelný rozvoj v této knize autor zachycuje v souvislosti se zásadami ekonomické politiky založené na maximalizaci ekonomického růstu a maximalizaci zaměstnanosti.

- Teoretické základy trvale udržitelného rozvoje, Zeman Jan

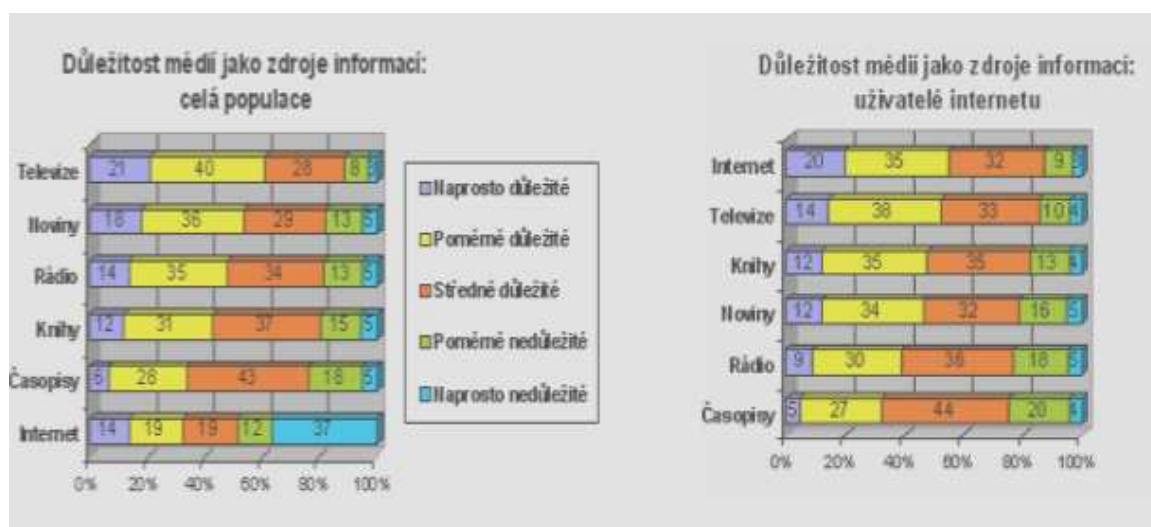
Autor zde objasňuje základní pojmy environmentální ekonomie, podává náčrt věcné strategie trvale udržitelného rozvoje a zabývá se bariérami trvale udržitelného rozvoje.

4.2 Televize, rádio

Jako významný zdroj informací nelze bezpochyby opomenout média, kterými jsou televize a rádio. I přes masivní nástup internetu si televize drží stále svou pozici a to zejména díky obrovské rozšířenosti, technické nezávislosti na počtu diváků, jednoduchosti a způsobu prezentace informací. Ani rádio není v současnosti na odpis, stále je mnoho situací, kdy pro nás může být významným zdrojem informací, například při řízení auta je jen těžko možné číst zprávy na internetu, stejně tak je v ČR stále ještě mnoho míst, kde není internet dostupný, ale rádio zde pravděpodobně signál zachytí. O stále přetrvávající důležitosti těchto médií svědčí i průzkumy, jejichž výsledky jsou na grafech níže, ze kterých vyplývá, pokud je brána v potaz celá populace, tedy uživatelé i neuživatelé internetu, že televize a rádio stále jako zdroje informací dalece předčí internet, tato skutečnost vyplývá zejména z toho, že stále značná část

populace v naší republice jednoduše nemá k internetu přístup, protože pokud je pozornost soustředěna pouze na jeho uživatele, vítězí jako hlavní zdroj informací internet, i když televize je těsně na druhém místě. Velkou nevýhodou těchto informačních zdrojů je skutečnost, že pokud chce divák či posluchač získat informace, týkající se trvale udržitelného rozvoje a oblastí souvisejících, prostřednictvím těchto médií, je nucen se podíídit programu vysílání a získat tak informace v předem stanovený čas, kdy je vysílán nějaký pořad, který se touto tématikou zabývá.

Obrázek č. 37: Důležitost médií jako zdroje informací

Zdroj: ISDN Server

ZÁVĚR

Cílem mé práce bylo objasnit pojem trvale udržitelný rozvoj a následně zmapovat informační zdroje pro trvale udržitelný rozvoj, charakterizovat je po stránce obsahové i z hlediska některých vlastností, které mají vliv na přístupnost informačního zdroje pro uživatele.

Trvale udržitelný rozvoj nelze chápat pouze jako nějaký obecný pojem, který se nijak konkrétně netýká našeho života, proto je v mé práci objasněna nejen samotná koncepce trvale udržitelného rozvoje a její původ, ale současně zmíněna i Agenda 21 a místní Agenda 21, která je plánem k uplatňování principů trvale udržitelného rozvoje v konkrétním místě a dotýká se tedy každého z nás. Základním předpokladem úspěšného směřování k trvalé udržitelnosti je právě dostatek informací k této problematice, které jsou poskytované prostřednictvím dostatečného množství kvalitních informačních zdrojů.

Podle mého názoru je nutné, aby tyto informace byly snadno a rychle dostupné, aktuální a aby bylo uživateli například umožněno na určité informace reagovat. Proto jsou v mé práci zmapovány a blíže charakterizovány informační zdroje dostupné především prostřednictvím internetu, konkrétně se jedná se o webové stránky zejména českých organizací, které působí v oblasti udržitelného rozvoje celostátně. Je důležité říci, že se jedná stránky organizací vládních i nevládních a rozhodně nelze tvrdit, že by v kvalitě stránek byl mezi těmito dvěma sektory výrazný rozdíl, všechny se snaží nabídnout široké spektrum aktuálních informací i dokumentů v elektronické podobě. Uživateli nabízejí vyhledávací nástroje, k rychlému vyhledání potřebné informace, na většině portálů má návštěvník možnost projevit svůj vlastní názor. Čtenáři tudíž nelze doporučit jeden konkrétní zdroj, který by předčil ty ostatní. Záleží pouze na něm samotném, který z uváděných zdrojů ho osloví, ale v podstatě není důvod, proč jich nevyužívat více najednou.

Do budoucna lze předpokládat ještě větší intenzitu využívání elektronických informačních zdrojů, v souvislosti s růstem počítačové gramotnosti obyvatelstva a stále se zvyšující kvalitou moderních informačních technologií.

SEZNAM LITERATURY

- [1] KELLER, Jan. *Abeceda prosperity*. Brno: Doplněk, 2003, s. 172.
ISBN 80-7239-125-9.
- [2] KOLEKTIV AUTORŮ. *Fakta a čísla OSN*. Praha : Informační centrum OSN, 2002,
s. 288. ISBN 80-86348-01-6.
- [3] MEZŘICKÝ, Václav. *Environmentální politika a udržitelný rozvoj*. Praha: Portál, 2005,
s. 207. ISBN 80-7367-003-8.
- [4] MOLDAN, B.; HÁK, T.; KOLÁŘOVÁ, H. *K udržitelnému rozvoji ČR: vytváření
podmínek*. Svazek 5, Praha: COŽP Univerzita Karlova, 2002, s. 104.
ISBN 80-238-8378-X.
- [5] MOLDAN, Bedřich. *Indikátory trvale udržitelného rozvoje*. Ostrava:
VŠB – Technická univerzita Ostrava, 1996, s. 87. ISBN 80-7078-380-X.
- [6] MOLDAN, Bedřich. *(Ne)udržitelný rozvoj ekologie, hrozba i naděje*. Praha: Karolinum,
2003, s. 141. ISBN 80-246-0769-7.
- [7] NÁTR, Lubomír. *Rozvoj trvale neudržitelný*. Praha: Karolinum, 2005, s. 104.
ISBN: 80-246-0987-8.
- [8] PETRŽÍLEK, Petr. *Politika trvale udržitelného rozvoje a programy sociálního smíru
při přechodu k trvale udržitelné ekonomice*. Praha : Ministerstvo životního prostředí, 2002,
s. 56. ISBN: 80-7212-194-4.
- [9] SVĚTOVÁ KOMISE PRO ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A ROZVOJ. *Naše společná
budoucnost*. Praha : Academia, 1991, s. 297. ISBN 80-85368-07-02.
- [7] ZEMAN, Jan. *Teoretické základy trvale udržitelného rozvoje*. Praha :
Český ekologický ústav, 1993, s. 126.

Elektronické dokumenty

- [11] Agentura Koniklec, Praha. *www.agenda21.cz* [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.agenda21.cz/> >.
- [12] Česká informační agentura životního prostředí [online]. Dostupné z WWW:
< [http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/\\$pid/MZPMSFGQWNOT](http://www.cenia.cz/_C12571B20041E945.nsf/$pid/MZPMSFGQWNOT) >
- [13] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Kapitola 1.3.
Agenda 21* [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007] Dostupné WWW: <[http://www.cenia.cz/web/www/webpub2.nsf/\\$pid/MZPMSFGSI0KM/\\$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf](http://www.cenia.cz/web/www/webpub2.nsf/$pid/MZPMSFGSI0KM/$FILE/kapitola_1_3_ma21.pdf)>.

- [14] ČESKÁ INFORMAČNÍ AGENTURA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ. *Zahraniční organizace k MA21*. CENIA [online]. 2007 [cit. 15. 04. 2007]. Dostupné na WWW: [http://www.cenia.cz/__C12571B20041E945.nsf/\\$pid/MZPMSFHYM6A](http://www.cenia.cz/__C12571B20041E945.nsf/$pid/MZPMSFHYM6A).
- [15] Český statistický úřad [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.czso.cz/> >.
- [16] DLOUHÝ, Jiří. Co je Centrum pro otázky životního prostředí UK. *Centrum pro otázky životního prostředí UK* [online]. 2006, [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.stuz.cz/view.php?cisloclanku=2003090001> >.
- [17] DLOUHÝ, Jiří. Co jsme. *Společnost pro trvale udržitelný život* [online]. 2003, [cit. 2007-20-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.stuz.cz/view.php?cisloclanku=2003090001> >.
- [18] EnwiWeb [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.enviweb.cz/> >.
- [19] European Union. *Europa* [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.europa.eu/> >.
- [20] europecon, Praha. *Ústav pro ekopolitiku, o. p. s.* [online]. Dostupné na WWW: < <http://ekopolitika.cz/> >.
- [21] HNUTÍ DUHA. *Kdo jsme* [online]. 2007 [cit. 2007-23-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.hnutiduha.cz/index.php?cat=kdo> >.
- [22] Hnutí Duha [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.hnutiduha.cz/> >.
- [23] International Institute for Sustainable Development [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.iisd.org/> >.
- [24] KLUB UNESCO KROMĚŘÍŽ. *Co je udržitelný rozvoj?* [online]. 2006 [cit. 11. 04. 2007]. Dostupné na WWW: < http://www.unesco-kromeriz.cz/udrzitelny_rozvoj/udrzitelny_rozvoj_obr.pdf >.
- [25] Ministerstvo životního prostředí ČR [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.env.cz/> >.
- [26] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *Co je NSZM ČR* [online]. 2007 [cit. 2007-20-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.nszm.cz/cb21/asp/ibrana.asp?id=5842> >.
- [27] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *DataPlán NSZM podporuje moderní řízení měst, obcí a regionů* [online]. 2006 [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://dataplan.nszm.cz/index.shtml?apc=asA> >.
- [28] NÁRODNÍ SÍŤ ZDRAVÝCH MĚST ČESKÉ REPUBLIKY. *Dobrá praxe: Inovativní řešení jako inspirace pro aktivní města, obce a regiony* [online]. 2006 [cit. 2007-21-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.dobrapraxe.cz/index.shtml?apc=jsA-5> >.

- [29] Národní síť Zdravých měst ČR [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.agenda21.cz/> >.
- [30] PAVLICOVÁ, Libuše. Elektronické zdroje: Proč ano? *Ikaros* [online]. 2001, roč. 5, č. 2
[cit. 2007-04-19]. Dostupné na WWW:
<<http://www.ikaros.cz/node/706>>. ISSN 1212-5075>.
- [31] Společnost pro Jizerské hory [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.projizerky.cz/> >.
- [32] SPOLEČNOST PRO JIZERSKÉ HORY. *O společnosti* [online]. 2007
[cit. 2007-26-04]. Dostupné na WWW: < <http://www.projizerky.cz/> >.
- [33] Společnost pro trvale udržitelný život [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.stuz.cz/>>.
- [34] Sustainable Development International [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.sustdev.org/>>.
- [35] ŠMAHEL, David. Důležitost zdrojů informací: vyhrál internet či televize? *ISDN Server*
[online]. 2006, [cit. 2007-28-04]. Dostupné na WWW:
< <http://www.isdn.cz/clanek.php?cid=7773>>. ISSN 1213-077X.
- [36] ŠPINAR, David. Pravidla tvorby přístupného webu. *Přístupnost* [online]. 2006.
Dostupné na WWW: < <http://www.isdn.cz/clanek.php?cid=7773>>.
- [37] TIMUR & europecon , Praha. *Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj* [online].
Dostupné na WWW: < <http://www.timur.cz/> >.
- [38] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Co je TIMUR*
[online]. 2006 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW:
< http://www.timur.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=12&Itemid=29 >.
- [39] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Úvod* [online].
2005 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW:
< http://www.timur.cz/index.php?option=com_wrapper&Itemid=68 >.
- [40] TÝMOVÁ INICIATIVA PRO MÍSTNÍ UDRŽITELNÝ ROZVOJ. *Zrcadlo místní
udržitelnosti* [online]. 2006 [cit. 2007-25-04]. Dostupné na WWW:
< http://www.timur.cz/index.php?option=com_content&task=view&id=185&Itemid=130 >.
- [41] Univerzita Karlova, Praha. *Centrum pro otázky životního prostředí* [online]. Dostupné
na WWW: < <http://www.cozp.cuni.cz/> >.

- [42] Wikipedie: Otevřená encyklopedie. *Trvale udržitelný rozvoj* [online]. 2007
[cit. 20. 04. 2007]. Dostupný z WWW:
<http://cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Trvale_uds%20%BEiteln%C3%BD_rozvoj&oldid=1479833>
- [43] World Business Council for Sustainable Development [online]. Dostupné na WWW:
< <http://www.wbcsd.org/templates/TemplateWBCSD5/layout.asp?MenuID=1>>
- [44] Zákon o právu na informace o životním prostředí 123/1998 Sb., částka: 42/1998 Sb.
str. 5442-5446. Dostupné na WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/1998/sb042-98.pdf>. >.
- [45] Zákon o svobodném přístupu k informacím 106/1999 Sb., částka: 39/1999 Sb.
s. 2578-2582. Dostupné na WWW: < <http://www.mvcr.cz/sbirka/1999/sb039-99.pdf>. >.
- [46] Zelený kruh [online]. Dostupné na WWW: < <http://www.czso.cz/> >.
- [47] ZO ČSOP Veronica Brno, Brno. *Centrum Veronica Hostětín* [online]. Dostupné
na WWW: < <http://www.hostetin.org/> >.
- [48] ŽLEBEK, Pavel. Místní Agenda 21 a strategické plánování „zkušenosti z regionální
praxe“. *NSZM ČR* [online]. 2006. Dostupné na WWW:
< http://www.nszm.cz/cb21/archiv/material/09.MA21_Zlebek.pdf >.

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1: Sada hlavních ukazatelů udržitelného rozvoje EU	45
---	----

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1: Základní pilíře udržitelného rozvoje.....	12
Obrázek č. 2: Logo CENIA	19
Obrázek č. 3: Odkaz ARCHIV	20
Obrázek č. 4: On-line katalog knihovny.....	21
Obrázek č. 5: Odkaz O místní Agendě 21	22
Obrázek č. 6: Značení souborů ke stažení	23
Obrázek č. 7: Přepnutí na verzi v anglickém jazyce.....	24
Obrázek č. 8: Logo MŽP	24
Obrázek č. 9: Popisek k odkazu	26
Obrázek č. 10: Logo EnviWeb	26
Obrázek č. 11: Přidej nový příspěvek.....	27
Obrázek č. 12: Formulář.....	28
Obrázek č. 13: Logo STUŽ	28
Obrázek č. 14: Symboly	29
Obrázek č. 15: Rozšířené vyhledávání	30
Obrázek č. 16: Logo COŽP	30
Obrázek č. 17: Logo portálu.....	33
Obrázek č. 18: Značení odkazů	33
Obrázek č. 19: Logo NSZM ČR.....	34
Obrázek č. 20: Odkazy	Chyba! Záložka není definována.
Obrázek č. 21: Logo DUHA.....	38
Obrázek č. 22: Údaje o souboru	39
Obrázek č. 23: Logo ÚEP.....	39
Obrázek č. 24: Logo Timur	40
Obrázek č. 25: Burza indikátorů.....	43
Obrázek č. 26: Logo ČSÚ.....	44
Obrázek č. 27: Logo Zelený kruh.....	45
Obrázek č. 28: Logo Centrum Veronica Hostětín	46
Obrázek č. 29: Logo Společnost pro Jizerské hory	46
Obrázek č. 30: Logo EU	48
Obrázek č. 31: Logo WBCSD	48
Obrázek č. 32: Logo UNDP	49

Obrázek č. 33: Logo SDI.....	49
Obrázek č. 34: Logo IISD.....	50
Obrázek č. 35: Šetření o využívání internetu v domácnostech a mezi jednotlivci 2003,2004,2005,2006	50
Obrázek č. 36: Modelovaná počítačová gramotnost – výběr profesí 05/ 2005	51
Obrázek č. 37: Důležitost médií jako zdroje informací.....	54

SEZNAM ZKRATEK

WCED - World Commission on Environment and Development

REC ČR - Regionální Environmentální Centrum v České republice

ECI - European Common Indicators

ČR – Česká republika

ČSÚ - Český statistický úřad

např. - například

PDF - Portable Document Format

WBCSD - World Business Council for Sustainable Development

CSD - The Commission on Sustainable Development

UNDP - United Nations Development Program

SDI - Sustainable Development International

č. – číslo

IISD - The International Institute for Sustainable Development

PC – počítač

NPPG - Národní program počítačové gramotnosti

roč. – ročník

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

UNCED – United Nations Conference on Environment and Development

GEF – Global Environmental Facility

cit. – citováno

CENIA - Česká informační agentura životního prostředí

ŽP – životní prostředí

STUŽ - Společnost pro trvale udržitelný život

REACH - registrace, evaluace a autorizace chemických látek

COŽP - Centrum pro otázky životního prostředí

UK – Univerzita Karlova

NSZM ČR - Národní síť Zdravých měst České republiky

ÚEP - Ústav pro ekopolitiku

Timur- Týmová iniciativa pro místní udržitelný rozvoj

ČSÚ - Český statistický úřad

WWW – World Wide Web

EU – Evropská unie

o.p.s. –občanské poradenské středisko

o.s. – občanské sdružení

CSD - Council for Sustainable Development

UNEP - United Nations Environment Programme

WEC - World Energy Council

ICLEI - International Council for Local Environmental Initiatives

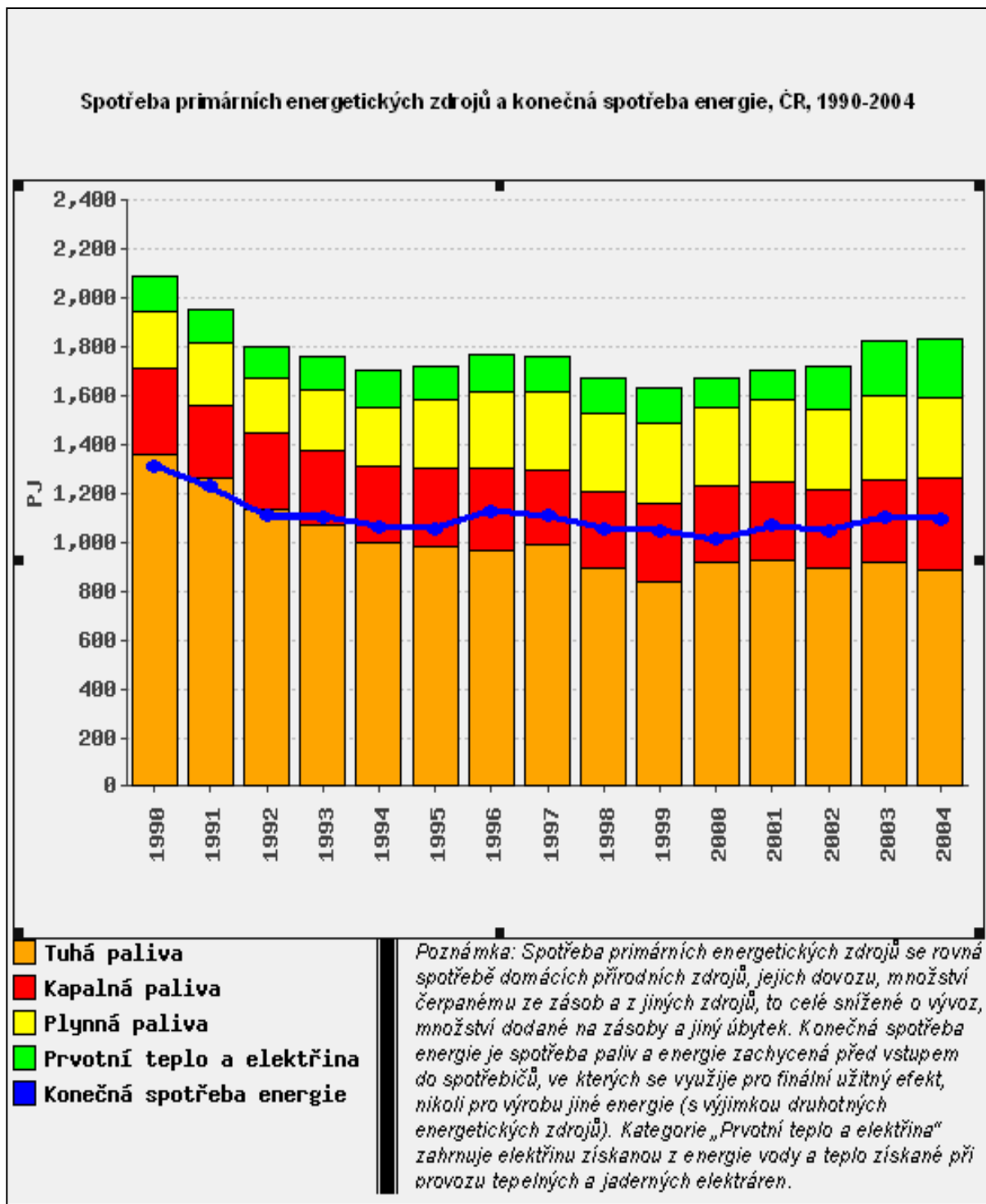
URL - Unique Resource Locator

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Spotřeba primárních energetických zdrojů a konečná spotřeba energie, ČR, 1990-2004	66
---	----

Příloha 1: Spotřeba primárních energetických zdrojů a konečná spotřeba energie, ČR, 1990-2004

Zdroj: ČSÚ

ÚDAJE PRO KNIHOVNICKOU DATABÁZI

NÁZEV PRÁCE	Přístupné informační zdroje pro trvale udržitelný rozvoj
AUTOR PRÁCE	Markéta Dibelková
OBOR	Informatika ve veřejné správě
ROK OBHAJOBY	2007
VEDOUCÍ PRÁCE	Ing. Stanislava Šimonová, Ph.D.
ANOTACE	Cílem této bakalářské práce je monitorování dostupných informačních zdrojů trvale udržitelného rozvoje, porovnání jejich přístupnosti, kvality a dalších vlastností důležitých pro uživatele. Pozornost je také zaměřena na objasnění samotného pojmu trvale udržitelný rozvoj
KLÍČOVÁ SLOVA	trvale udržitelný rozvoj, Agenda 21, místní Agenda 21, informační zdroje, internetové stránky,